

**Podsumowanie
realizacji
Programu ochrony
powietrza dla
województwa
małopolskiego
za rok 2024**

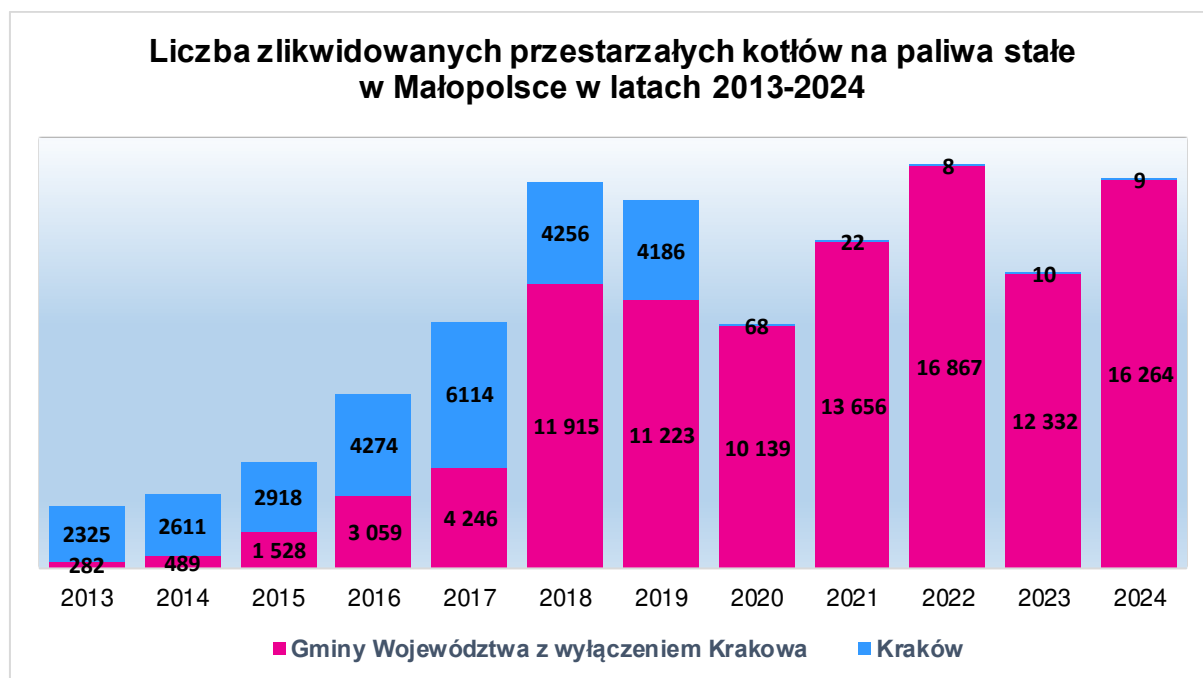
Spis treści

1. Streszczenie.....	2
2. Realizacja długoterminowych działań naprawczych	5
2.1. Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej.....	5
Wymiana kotłów i poprawa efektywności energetycznej	5
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	8
Działania edukacyjno-informacyjne.....	10
Działania wspierające	10
Kontrole przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów	12
Ubóstwo energetyczne	14
2.2. Ograniczenie emisji z sektora transportu.....	15
2.3. Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej.....	17
2.4. Koszty związane z realizacją zadań.....	17
2.5. Realizacja zadań Zarządu Województwa Małopolskiego i Sejmiku Województwa Małopolskiego w 2024 roku.....	18
Zapewnienie współfinansowania inwestycji w zakresie ochrony powietrza ze środków FEM na lata 2021-2027	18
Wsparcie realizacji zadań innych jednostek i organów w zakresie ochrony powietrza.....	19
Aplikacja Ekointerwencja.....	19
Wojewódzka baza danych o emisjach przemysłowych (aplikacja przemysłowa) ..	20
EkoMałopolska Baza Instalatorów (EMBI)	20
Szkolenia dla pracowników gmin i powiatów	20
Koordynacja i monitorowanie wdrażania Programu ochrony powietrza oraz uchwały antysmogowej.....	23
Podsumowanie POP	23
Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Krakowie	25
Współpraca z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego	27
Współpraca z Ministerstwem Klimatu i Środowiska	27
Inne działania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.....	27
3. Realizacja planu działań krótkoterminowych	29
4. Realizacja projektów zintegrowanych LIFE	31
4.1. LIFE IP „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”	31
5. Zmiana poziomu stężeń zanieczyszczeń w powietrzu w 2024 roku	39
Załącznik nr 1 – Spis dodatkowych tabel	43

1. Streszczenie

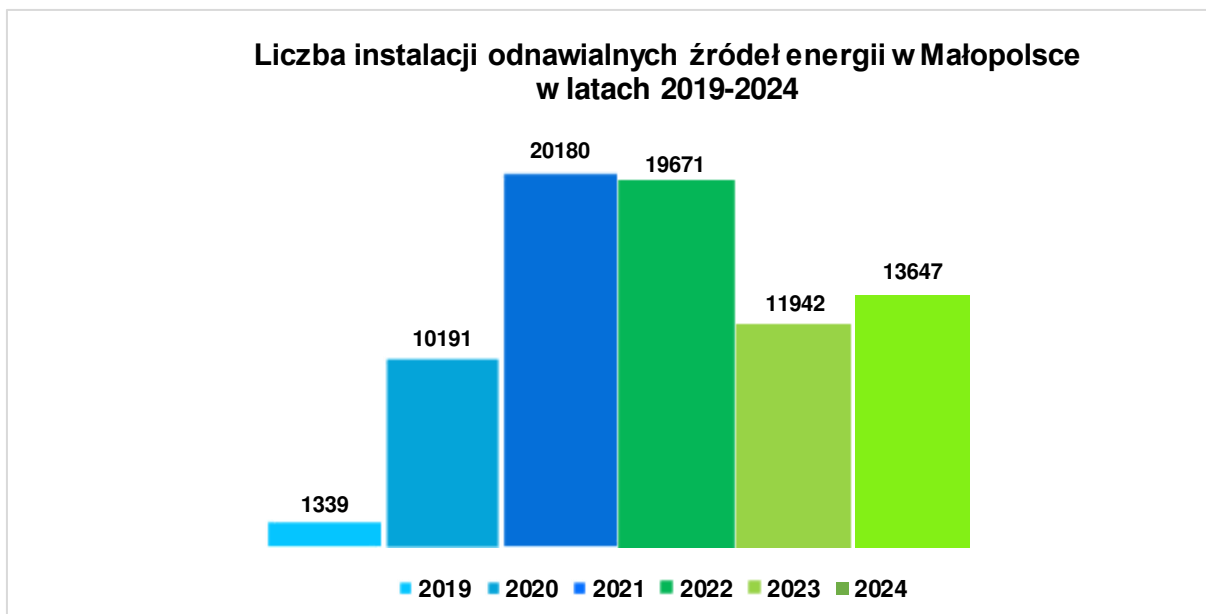
Od 1 maja 2024 roku weszły w życie zapisy uchwały antysmogowej zakazujące eksploatacji kotłów pozaklasowych w Małopolsce.

W 2024 roku na terenie Małopolski dokonano likwidacji nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe łącznie w **16 273** budynkach/lokalach. Wśród wymian dominowały nowe instalacje gazowe (ponad 50%).

Rysunek 1. Liczba zlikwidowanych przestarzałych kotłów na paliwa stałe w Małopolsce w latach 2013-2024.
*od roku 2020 dane odnoszą się do liczby budynków/lokalach, w których dokonano likwidacji nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe

Zgodnie ze sprawozdaniami gmin z województwa małopolskiego za 2024 rok, zrealizowano **6 359** termomodernizacji budynków mieszkalnych oraz **13 647** inwestycji w odnawialne źródła energii (OZE). W porównaniu do roku 2023, w którym odnotowano odpowiednio 4 112 termomodernizacji i 11 942 instalacje OZE, widoczny jest wzrost liczby tego typu przedsięwzięć, co potwierdza zaangażowanie mieszkańców i samorządów w działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej oraz wykorzystania zielonej energii.

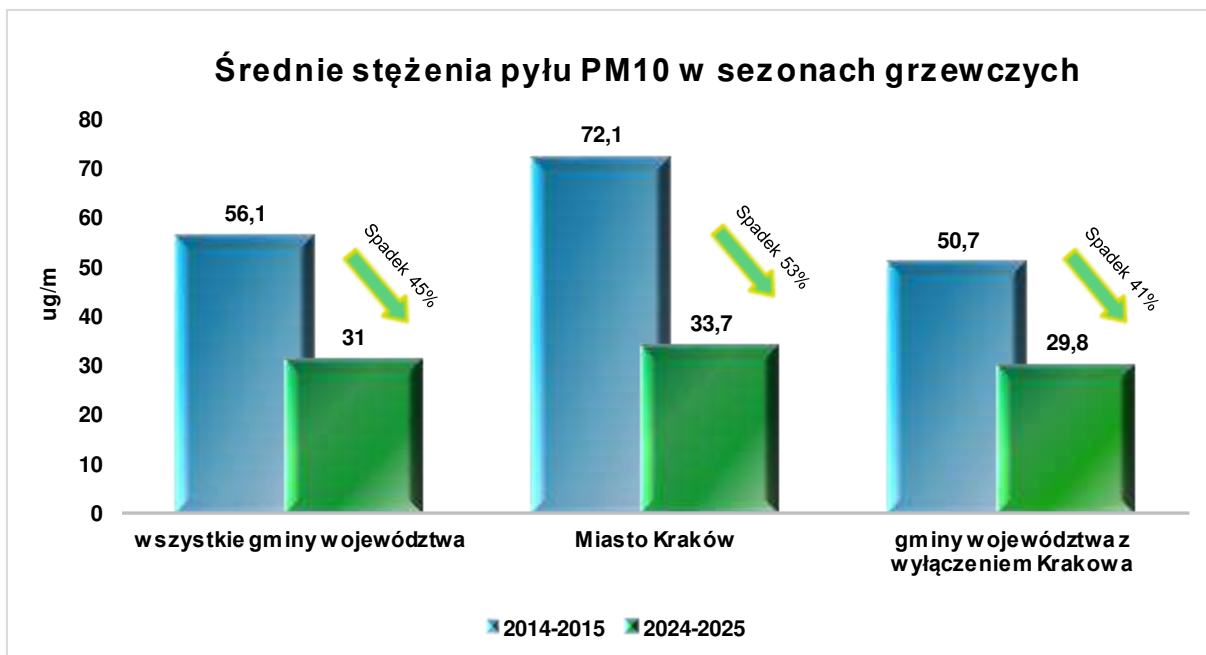

Rysunek 2. Liczba instalacji odnawialnych źródeł energii w Małopolsce w latach 2019-2024 – dane ze sprawozdań z gmin.

W 181 gminach województwa podjęte zostały kontrole w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów przez mieszkańców. W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie **24 667** kontroli, podczas których wykryto 1 677 przypadków nieprzestrzegania przepisów uchwały oraz 852 przypadków spalania odpadów. Nałożono mandaty w łącznej wysokości 106 970 zł, a 50 spraw skierowano do sądu.

Zgodnie z danymi zawartymi w Rocznej ocenie jakości powietrza opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w 2024 roku jakość powietrza w Małopolsce pozostała na podobnym poziomie do roku 2023. Na części stacji pomiarowych zaobserwowano nieznaczny wzrost stężeń zanieczyszczeń, podczas gdy na innych odnotowano ich spadek. Co istotne, **na żadnej ze stacji nie zarejestrowano przekroczenia dopuszczalnych średniorocznych poziomów pyłu PM_{2,5}, a w Krakowie i Tarnowie nie odnotowano przekroczeń stężeń benzo(a)pirenu.**

Warto jednak zaznaczyć, iż poprawa jakości powietrza w Krakowie i całej Małopolsce jest szczególnie zauważalna w sezonie grzewczym, trwającym od października do marca. W porównaniu do zimy 2014/2015 – czyli okresu sprzed wprowadzenia uchwał antysmogowych – średnie stężenie pyłu PM₁₀ w sezonie 2024/2025 zmniejszyło się w Małopolsce o **45%**. W samym Krakowie spadek ten wyniósł aż **53%**, natomiast w pozostałej części regionu – **41%**.

Rysunek 2. Średnie stężenia pyłu PM10 w poszczególnych sezonach grzewczych dla stacji pomiarowych w Krakowie i całej Małopolsce (dane GIOŚ).

W 2024 roku działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza zostały znacząco rozszerzone, obejmując szeroki zakres kanałów komunikacji – od narzędzi internetowych i kampanii medialnych, po osobiste spotkania z mieszkańcami. Przekazywane informacje dotyczyły m.in. aktualnych przepisów oraz dostępnych programów wsparcia finansowego. W sumie przeprowadzono 498 inicjatyw informacyjnych w 181 gminach, docierając do wszystkich gospodarstw domowych wyposażonych w kotły na paliwa stałe.

Za realizację większości działań informacyjno-edukacyjnych odpowiadali ekodoradcy. Dzięki wsparciu finansowemu ze środków Funduszy Europejskich dla Małopolski na lata 2021–2027, znacząco wzrosła ich liczba – na koniec 2024 roku w regionie pracowało już 270 ekodoradców.

W 2024 roku na terenie województwa zakupiono 58 nowych pojazdów komunikacji publicznej o wysokich parametrach środowiskowych. W Małopolsce **przybyło łącznie 40 km nowych dróg rowerowych**, a 58 gminy przeprowadziły 190 kampanii promujących wykorzystanie zrównoważonych form transportu.

Starostwa powiatowe kontrolowały w 2024 roku **stacje diagnostyczne pojazdów**. W wyniku **528 kontroli** wykryto **202 przypadki nieprawidłowości**.

Całkowity koszt realizacji działań w zakresie wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego w 2024 roku wyniósł ponad 1 mld zł. Ponad 201 mln zł przeznaczono na poprawę efektywności energetycznej i instalację OZE w budynkach użyteczności publicznej, a prawie 65 mln zł na likwidację starych, niskosprawnych urządzeń grzewczych, termomodernizację i instalację OZE. Zatrudnienie Ekodoradców, doradców ds. klimatu i prowadzenie punktów obsługi programu Czyste Powietrze to prawie 25 mln zł, a inwestycje związane z ograniczeniem emisji z transportu to koszt prawie 506 mln złotych.

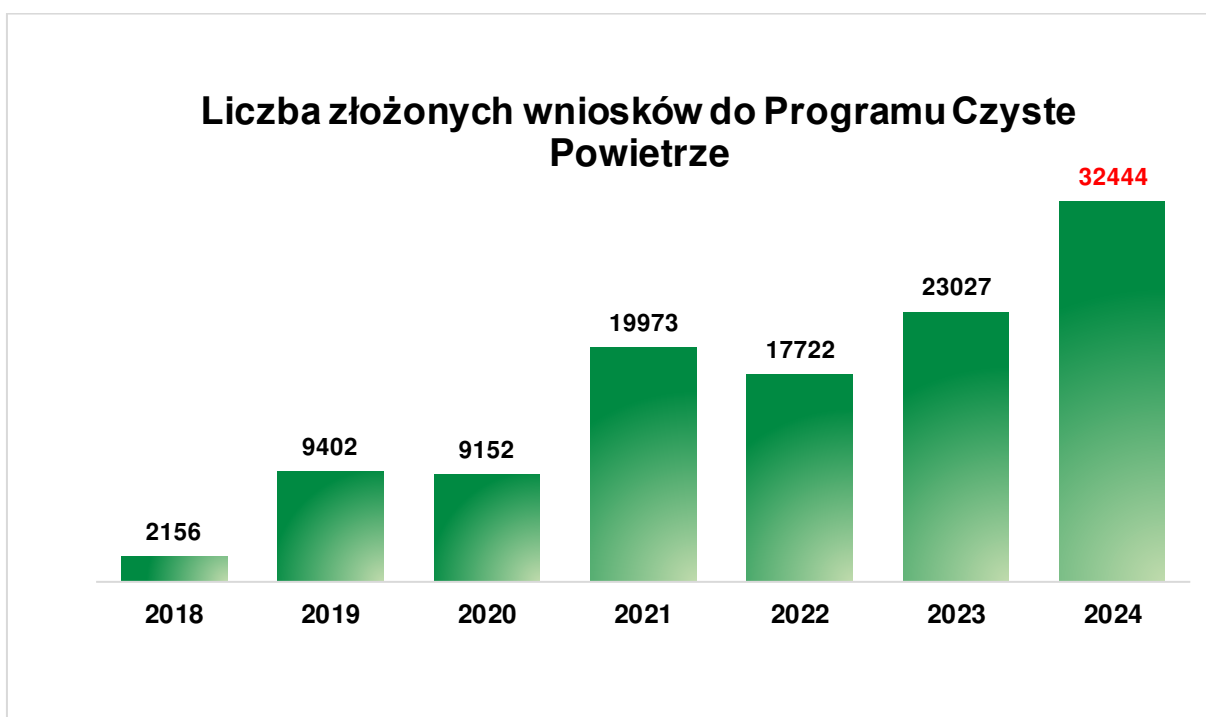
Działania w zakresie ograniczenia niskiej emisji podejmowane przez gminy i powiaty pozwoliły w 2024 roku **na redukcję emisji pyłu PM10 o 687 Mg, PM2,5 o 673 Mg. Emisja benzo(a)pirenu w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się o 209 kg.**

2. Realizacja długoterminowych działań naprawczych

2.1. Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej

Wymiana kotłów i poprawa efektywności energetycznej

Mieszkańcy województwa małopolskiego w 2024 roku złożyli **32 444** wnioski o dofinansowanie wymian źródeł ciepła oraz na przeprowadzenie termomodernizacji budynków w ramach programu Czyste Powietrze. Dla porównania w 2023 roku złożono 23 027 wniosków, w 2022 roku złożono 17 722, a w 2021 roku **19 973** wnioski. Świadczy to o dużym zainteresowaniu programem wśród mieszkańców Małopolski. Najwięcej wniosków złożono w Krakowie (758 wniosków), Wieliczce (473 wnioski) i Krzeszowicach (462 wnioski). Według stanu na koniec 2024 roku **181 małopolskich gmin** prowadziło punkt obsługi programu Czyste Powietrze na podstawie porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Rysunek 3. Liczba wniosków złożonych do Programu Czyste Powietrze w województwie małopolskim w latach 2018-2024 (Źródło: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie)

W roku 2024 w województwie małopolskim dokonano likwidacji nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe **w łącznie 16 273 budynkach/lokalach**.

Kotły zostały wymienione głównie **na urządzenia zasilane gazem** (8 180 szt.), **kotły na biomasę** (3 827 szt.), **odnawialne źródła energii tj. pompa ciepła** (2 112 szt.), **kotły na węgiel** (1 241 szt.), a także na **ogrzewanie elektryczne** (555 szt.). W dalszej kolejności kotły na paliwa stałe zostały zastąpione siecią ciepłowniczą (198 szt.), ogrzewaniem olejowym (19 szt.) oraz innym źródłem ogrzewania (51 szt.). Pozostałe (90 szt.) urządzenia grzewcze zostały trwale zlikwidowane i nie zostały zastąpione innymi źródłami ogrzewania.

Gminy, w których zlikwidowano największą liczbę urządzeń w 2024 roku to: Wieliczka (459 szt.), Kalwaria Zebrzydowska (371 szt.), Kłaj (366 szt.), Nowy Targ gmina wiejska (365 szt.), Krzeszowice (324 szt.).

Zgodnie ze sprawozdaniami gmin działania z zakresu termomodernizacji budynków i lokali polegające m.in. na ociepleniu stropów i dachów, dociepleniu ścian budynków czy wymianie drzwi i okien, prowadzone były w **6 359 budynkach** na obszarze **146 gmin**. Z roku na rok coraz więcej budynków poddanych zostaje termomodernizacji - dla porównania w 2023 roku termomodernizacji poddano 4 112 budynków w 133 gminach, a w 2022 roku takich budynków było 2 155 w 121 gminach. Warto jednak podkreślić, że dane te mogą być niedoszacowane ze względu na to, iż często mieszkańcy realizują termomodernizację budynków z własnej inicjatywy, a gminy nie prowadzą inwentaryzacji w tym zakresie. Najwięcej termomodernizacji wykazano w Wieliczce (227 budynków) i w Krakowie (181 budynków).

W roku 2024 zmodernizowano **196 budynków użyteczności publicznej** należących do **81 gmin** oraz **7 powiatów** (dla porównania w 2023 roku poddano termomodernizacji 264 budynki użyteczności publicznej w 98 gminach i 8 powiatach).

Tabela 1. Lista gmin o największej liczbie zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej w roku sprawozdawczym

Lp.	Gmina	Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej
1	Lubień	15
2	Limanowa (gmina)	13
3	Bochnia (gmina)	10
4	Wadowice	9

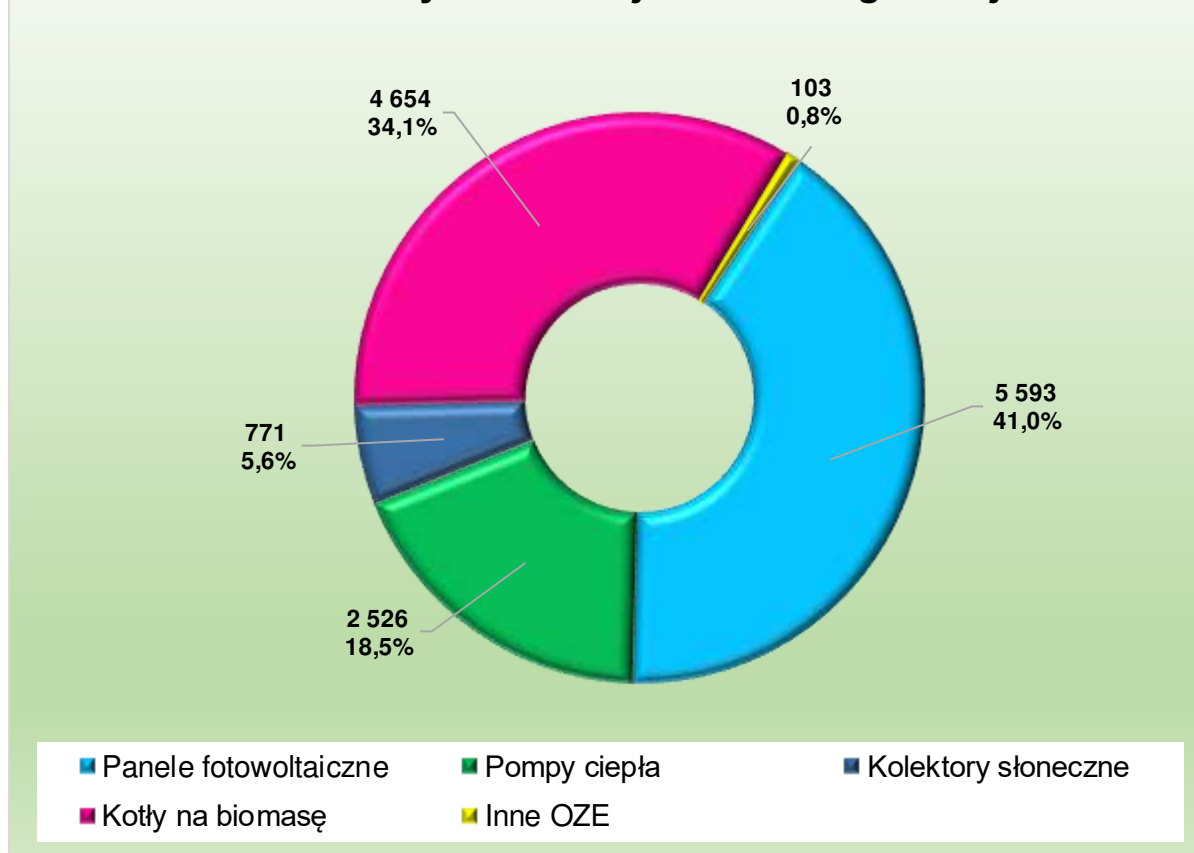
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W gminach województwa małopolskiego w roku 2024 zainstalowano łącznie **13 647 odnawialne źródła energii**. Dla porównania w 2023 roku zainstalowano 11 942 urządzenia.

Najwięcej odnawialnych źródeł energii w roku 2024 zainstalowano w Krakowie (1 048 szt.), Nowym Sączu (540 szt.), Koszycach (507 szt.), Tarnowie (319 szt.) oraz Myślenicach (315 szt.).

Najczęściej na terenie województwa instalowane były panele fotowoltaiczne (5 593 instalacje), urządzenia grzewcze na biomasę (4 654 instalacje) oraz pompy ciepła (2 526 instalacje).

Liczba nowych instalacji OZE według rodzaju

Rysunek 6. Liczba nowo zainstalowanych OZE w gminach województwa małopolskiego w 2024 roku według rodzaju instalacji.

Na terenie województwa OZE instalowane są także na budynkach użyteczności publicznej. W ostatnim roku zamontowano instalacje w sumie na **237** budynkach, w tym na 217 budynkach gminnych i 20 budynkach powiatowych. Na uwagę zasługuje także fakt, że gminy z każdym rokiem zwiększają udział zużycia energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii. Najlepsze wyniki odnotowały gminy: Czorsztyn, Gromnik, Michałowice, Mogilany i Muszyna. W przypadku 42 gmin ponad 50% zużywanej energii w budynkach użyteczności publicznej pochodzi z odnawialnych źródeł energii (dla porównania w 2023 roku takich gmin było 16).

Tabela 2. Lista gmin o największym udziale energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej będących własnością gminy w roku 2024.

Lp.	Gmina	Udział energii z OZE (%)
1	Czernichów	100
2	Czorsztyn	100
3	Koniusza	100
4	Michałowice	100
5	Mogilany	100
6	Muszyna	100

7	Osiek	100
8	Przeciszów	100
9	Stryszawa	100
10	Zabierzów	100
11	Raciechowice	98,94
12	Kęty	96,25
13	Lipinki	92,68
14	Trzyciąż	85,89
15	Łabowa	80,03

Działania edukacyjno-informacyjne

W 2024 roku na terenie województwa małopolskiego przeprowadzono łącznie **498 akcji informacyjnych w 181 gminach**. Najczęściej informacje dotyczące małopolskiej uchwały antysmogowej były przekazywane mieszkańcom wraz z korespondencją dotyczącą podatków lokalnych lub inwentaryzacji źródeł ciepła. Wiele gmin wykorzystywało także lokalne gazetki do rozpowszechniania informacji o konieczności wymiany nieefektywnych źródeł ogrzewania.

W przypadku przedsiębiorców, którzy również byli adresatami działań informacyjnych na temat uchwały oraz dostępnych form wsparcia finansowego, zrealizowano **265 akcji w 158 gminach**.

Oprócz powyższych działań, prowadzone były także inicjatywy edukacyjne związane z ochroną powietrza – organizowano pikniki gminne oraz spotkania z określonymi grupami społecznymi, takimi jak seniorzy, uczniowie czy przedszkolaki. Aktywność informacyjna obejmowała również kampanie prowadzone w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych samorządów. Łącznie zrealizowano **1 942 akcje skierowane do mieszkańców**, w których uczestniczyło blisko 4,2 mln osób. Wszystkie gminy w regionie regularnie publikowały też dane o aktualnej jakości powietrza na swoich stronach internetowych.

W ramach dorocznych wydarzeń związanych z ochroną powietrza i klimatu Urząd Marszałkowski aktywnie uczestniczył w inicjatywach takich jak Europejski Tydzień Mobilności oraz Europejski Zielony Tydzień. Przez cały rok prowadzono szeroko zakrojoną kampanię edukacyjno-informacyjną, której celem było podniesienie świadomości społecznej w zakresie jakości powietrza. Promowano rozwiązania ukierunkowane na ograniczenie niskiej emisji, w tym wymianę przestarzałych pieców na paliwa stałe oraz poprawę efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych. Kampania wspierała także działania ekodoradców oraz popularyzowała dostępne instrumenty finansowe umożliwiające uzyskanie dotacji na wymianę źródeł ciepła.

Działania edukacyjno – informacyjne prowadzone przez gminy uzupełniane były poprzez kampanię prowadzoną z poziomu regionalnego. Więcej informacji w rozdziale 2.5. *Realizacja zadań Zarządu Województwa Małopolskiego*.

Działania wspierające

Ekodoradcy zatrudniani w małopolskich gminach odgrywają kluczową rolę we wspieraniu mieszkańców w działaniach na rzecz poprawy jakości powietrza. Dzięki wsparciu finansowemu z Funduszy Europejskich dla Małopolski na lata 2021–2027, ich liczba wyraźnie wzrosła – pod koniec 2024 roku

w regionie działało już **270 ekodoradców** we wszystkich gminach województwa (dla porównania, w 2023 roku było ich 249 w 178 gminach). Pracę ekodoradców na poziomie lokalnym uzupełniają ekodoradcy ds. klimatu, działający na szczeblu powiatowym – w 2024 roku funkcjonowało ich łącznie 26.

Spośród wszystkich 182 gmin według stanu na koniec 2024 roku 181 prowadziło punkty obsługi programu Czyste Powietrze na podstawie porozumienia podpisanego z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Wszystkie małopolskie gminy zamieszczały na swoich stronach internetowych informacje o aktualnej jakości powietrza, a także odnośnik do aplikacji Ekointerwencja.

Obowiązująca w poprzednich latach Małopolska Baza Inwentaryzacji Ogrzewania Budynków została w 2021 roku zastąpiona Centralną Bazą Emisyjności Budynków (CEEB), której pracę nadzoruje Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (GUNB). Urzędy gmin aktywnie wspomagały mieszkańców w informowaniu o obowiązku zgłaszania każdej zmiany źródła ciepła a także pośredniczyły we wprowadzaniu danych do bazy. Zgodnie z danymi uzyskanymi w GUNB do bazy CEEB w 2024 roku złożono prawie **29 tys. deklaracji**.

Tabela 3. Lista gmin z najwyższym poziomem wypełnienia bazy CEEB – dane na dzień 1 stycznia 2025 roku (źródło GUNB).

Lp.	Nazwa gminy	Poziom wypełnienia bazy CEEB	Liczba punktów adresowych	Liczba punktów adresowych z co najmniej 1 złożoną deklaracją
1	Stryszawa	99	3 987	3 973
2	Sułoszowa	95	1 540	1 471
3	Gorlice (gmina wiejska)	92	5 364	4 965
4	Wieprz	91	3 617	3 321
5	Pałecznicza	90	1 068	967
6	Zembrzyce	89	1 903	1 704
7	Budzów	89	2 640	2 357
8	Jordanów (gmina wiejska)	89	3 442	3 090
9	Wadowice	89	8 586	7 615
10	Brzeźnica	88	3 664	3 259
11	Bukowno	88	2 350	2 086
12	Igołomia-Wawrzeńczyce	88	2 313	2048
13	Łabowa	88	1 670	1 485
14	Przeciszów	88	1 937	1 720
15	Żegocina	88	1 681	1 494

Lp.	Nazwa gminy	Poziom wypełnienia bazy CEEB	Liczba punktów adresowych	Liczba punktów adresowych z co najmniej 1 złożoną deklaracją
16	Bolesław (pow. olkuski)	88	2 451	2 170
17	Chełmek	88	2 676	2 365
18	Osiek	88	2 453	2 170
19	Stryszów	88	2 320	2 050
20	Nowy Wiśnicz	88	4 444	3 875
21	Mędrzechów	87	1 028	904
22	Spytkowice (pow. wadowicki)	87	2 891	2 539
23	Brzeszcze	87	4 668	4 041
24	Bystra-Sidzina	87	2 151	1 877
25	Rabka-Zdrój	87	4 270	3 696
26	Rytro	87	1 091	954
27	Wiśniowa	87	2 759	2 413

Zaznaczyć należy, że dane są wciąż weryfikowane przez samorządy i uprawnione podmioty.

Kontrole przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów

Podobnie jak w latach poprzednich w województwie małopolskim prowadzono działania kontrolne w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych oraz przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej. Kontrole realizowano zarówno w odpowiedzi na zgłoszenia interwencyjne, jak i w ramach patroli straży miejskich i gminnych. Dodatkowo przeprowadzano kontrole planowe. W przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów zakazujących spalania odpadów, nakładano kary, uwzględniając szczególną szkodliwość tych działań przy wysokim poziomie zanieczyszczenia powietrza. W kontrolach uczestniczyli funkcjonariusze Straży Miejskiej, Policji oraz pracownicy urzędów gmin i miast.

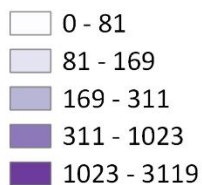
Łącznie w Małopolsce w 2024 roku przeprowadzono **24 667 kontroli** w zakresie spalania odpadów lub pozostałości roślinnych oraz przestrzegania uchwały antysmogowej (dla porównania w 2023 roku przeprowadzono 35 308 kontroli). Spośród wszystkich wykonanych kontroli, **4 392** stanowiły kontrole interwencyjne. W **852 przypadkach** stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych, a w **1 677 przypadkach stwierdzono wykroczenia** w zakresie naruszenia zapisów uchwały antysmogowej. **Pobrano 763 próbki popiołu do badań**. Konieczne było skierowanie **50 spraw do sądu, nałożono 525 mandatów** o łącznej wysokości 106 970 zł.

Mieszkańcy województwa mogą korzystać z darmowej aplikacji „Ekointerwencja”, która dostępna jest zarówno w wersji mobilnej, jak i w przeglądarce internetowej. Dzięki niej zgłoszenie trafia do odpowiedzialnego za kontrolę podmiotu (więcej informacji o aplikacji Ekointerwencja na stronie 19).

Liczba kontroli palenisk przeprowadzonych w 2024 roku

Liczba przeprowadzonych kontroli palenisk

Rysunek 7. Liczba kontroli palenisk przeprowadzonych w gminach w 2024 roku

Ubóstwo energetyczne

W Małopolsce funkcjonuje ponad milion gospodarstw domowych. Samorządy gminne oszacowały, że w 2024 roku w województwie małopolskim znajdowało się około **133 800** gospodarstw dotkniętych ubóstwem energetycznym. W ramach działań przeciwdziałających temu zjawisku przeprowadzono wizyty doradcze w 17 660 gospodarstwach szczególnie narażonych na wysokie koszty zużycia energii.

W walce z ubóstwem energetycznym istotne wsparcie zapewnia rządowy program **Stop Smog**, który umożliwia wymianę lub likwidację przestarzałych źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków jednorodzinnych należących do osób ubogich energetycznie. Do programu „Stop Smog” przystąpiło dziewięć małopolskich gmin: Bochnia (gmina wiejska), Brzesko, Kalwaria Zebrzydowska, Kraków, Limanowa (gmina miejska), Niepołomice, Skawina, Sucha Beskidzka i Tuchów. Dodatkowo, 43 kolejne gminy planują dołączenie do programu.

Kolejnym ważnym narzędziem wsparcia jest ogólnopolski program „Czyste Powietrze”, oferujący dofinansowanie do wymiany starych pieców oraz docieplenia budynków. W celu zapewnienia pomocy formalnej i merytorycznej w procesie aplikowania o środki, w październiku 2023 roku w Małopolsce uruchomiono pilotaż programu „Operatorzy w programie Czyste Powietrze”. Szczegóły dotyczące tego projektu przedstawiono w podrozdziale *Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*.

Ponadto osiem małopolskich gmin realizuje własne programy osłonowe, oferując mieszkańcom dopłaty do wyższych kosztów ogrzewania, ponoszonych po wymianie nieefektywnych źródeł ciepła.

Tabela 4. Lista gmin, które prowadzą gminne programy osłonowe dla mieszkańców.

Lp.	Gmina	Nazwa uchwały
1	Kłaj	Uchwała Nr III/36/2018 Rady Gminy Kłaj z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu pomocyspolecznej w postaci Lokalnego Programu Osłonowego dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na ekologiczne korzystających z programu realizowanego w ramach Osi Priorytetowej 4. Regionalna polityka energetyczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 realizowanego przez Gminę Kłaj.
2	Kraków	UCHWAŁA NR CIV/2833/23 RADY MIASTA KRAKOWA z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie lokalnego programu pomocyspolecznej w postaci Lokalnego Programu Osłonowego dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów proekologicznych.
3	Krzeszowice	Uchwała Nr LI/575/2022 Rady Miejskiej w Krzeszowicach z dnia 30 czerwca 2022r. w sprawie zmiany Uchwały nr XXXV/369/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego pn. „Lokalny Program Osłonowy dla mieszkańców Gminy Krzeszowice, którzy ponoszą koszty grzewcze związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania z paliw stałych na proekologiczne systemy grzewcze, na lata 2022 – 2025”
4	Nowy Targ (miasto)	Uchwała Nr LVIII/655/2023 Rady Masta Nowy Targ z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocyspolecznej w postaci "Lokalnego Programu Osłonowego dla mieszkańców Miasta Nowy Targ,

		którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania na paliwa stałe i zastąpienie go proekologicznymi systemami grzewczymi"
5	Oświęcim (miasto)	Uchwała Nr LXV/1030/23 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia lokalnego programu pomocy społecznej w postaci Lokalnego Programu Osłonowego dla najuboższych mieszkańców miasta Oświęcim, którzy ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów ekologicznych.
6	Piwniczna - Zdrój	Uchwała Nr XLVII/400/2022 Rady Miejskiej w Piwnicznej - Zdroju z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Osłonowego dla mieszkańców Miasta i Gminy Piwniczna Zdrój, którzy ponoszą zwiększone koszty ogrzewania lokali mieszkalnych w związku z trwałą zmianą systemu ogrzewania na ekologiczne
7	Zabierzów	Uchwała Nr LIX/656/24 Rady Gminy Zabierzów z dnia 26 stycznia 2024 roku w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego dla osób, które przeprowadzą trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na system gazowy
8	Zakopane	Uchwała Nr XXVI/333/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia na lata 2021-2026 Lokalnego Programu Osłonowego dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze związane z użytkowaniem ekologicznego systemu ogrzewania

2.2. Ograniczenie emisji z sektora transportu

23 listopada 2022 roku Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę (Uchwała nr C/2707/22 Rady Miasta Krakowa) w sprawie ustanowienia Strefy Czystego Transportu w Krakowie. Dokument uszczegóławia warunki powstania Strefy Czystego Transportu (SCT). W 2023 roku uchwałę zaskarżono do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie (WSA). W styczniu 2024 roku WSA unieważnił uchwałę w sprawie wprowadzenia Strefy Czystego Transportu w Krakowie. Wyrok ten nie jest jednak prawomocny, ponieważ złożono skargę kasacyjną do NSA.

Wymogi dla Strefy Czystego Transportu zgodnie z uchwałą RM Krakowa z dnia 23 listopada 2022 roku:

- **I etap (od 1 lipca 2024)** – wjazd do miasta dla samochodów spełniających normy:

pojazdy zarejestrowane do 28 lutego 2023 roku

- ✓ Benzyna – co najmniej Euro 1 lub odpowiadające im daty produkcji
- ✓ Diesel – Euro 2 lub odpowiadające im daty produkcji

pojazdy zarejestrowane po 28 lutego 2023 roku

- ✓ Benzyna – Euro 3 lub odpowiadające im daty produkcji
- ✓ Diesel – Euro 5 lub odpowiadające im daty produkcji

- **II etap (od 1 lipca 2026)** – wjazd do miasta dla samochodów (niezależnie od daty rejestracji) spełniających normy:

- ✓ Benzyna – Euro 3

✓ Diesel – Euro 5

Prezydent Miasta Krakowa podjął decyzję o przygotowaniu nowego projektu uchwały o SCT. W związku z tym w czerwcu 2024 roku podjęta została uchwała (Uchwała nr V/74/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 czerwca 2024 r.) zmieniająca uchwałę nr C/2707/22 w sprawie ustanowienia Strefy Czystego Transportu w Krakowie i przedłożono okres obowiązywania SCT od 1 lipca 2025 roku. Jednocześnie trwały prace nad nowym zakresem SCT.

W okresie 29 listopada 2024 roku do 17 stycznia 2025 roku przeprowadzono konsultacje społeczne nowego projektu dotyczącego wprowadzenia Strefy Czystego Transportu (SCT) w Krakowie. Dialog społeczny realizowany przez Zarząd Transportu Publicznego przy współpracy z Centrum Doradztwa Strategicznego objął szerokie spektrum form komunikacji – od spotkań bezpośrednich, poprzez sesje online, aż po trzy odrębne ankiety (w tym prekonsultacyjną), które łącznie zgromadziły około 20 tysięcy głosów, przekazywanych drogą elektroniczną, mailową oraz na papierowych formularzach.

W odpowiedzi na zgłoszone w konsultacjach uwagi wyodrębniono wstępne zasady dla SCT:

- **Zasady dla mieszkańców** - SCT nie będzie obowiązywać pojazdów, którymi obecnie poruszają się mieszkańcy Krakowa. Mają obowiązywać analogiczne rozwiązania jak w Strefie Płatnego Parkowania z Kartą Krakowską.
- **Granice SCT** - wyznaczone zostaną maksymalnie do IV obwodnicy autostradowej.
- **Termin wejścia w życie** - nowe regulacje wejdą w życie nie wcześniej niż 1 grudnia 2025 roku.
- **Oplaty dla pojazdów spoza Krakowa** - przez okres 3 lat będą obowiązywać opłaty dla samochodów niespełniających norm emisyjnych, zarejestrowanych poza Krakowem.

Jak informuje Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie trwają prace nad ostateczną wersją Projektu nowej SCT w Krakowie.

W Krakowie tworzone są strefy uspokojonego ruchu z ograniczeniem prędkości do 30 km/h. Jak wynika z danych Gminy Miejskiej Kraków w 2024 roku **prawie 62% odcinków dróg wewnątrz III obwodnicy** objętych zostało Strefą Tempo-30. Nie notuje się wzrostu w porównaniu z rokiem 2023.

Na terenie 51 małopolskich gmin w 2024 roku funkcjonowało **131 parkingów Park&Ride z 8 444 miejscami parkingowymi**, w roku sprawozdawczym powstały 223 nowe miejsca.

W roku 2024 oddano do użytku prawie 160 km tras alternatywnych i obwodnic. W gminach i powiatach Małopolski w ostatnim roku zakupiono łącznie **58** sztuk nowych pojazdów komunikacji publicznej o wysokich parametrach środowiskowych. Do użytku oddano również **108 nowych stacji** ładowania pojazdów elektrycznych. W roku 2024 funkcjonowało ich łącznie 491.

W 2024 roku przybyło łącznie **ponad 40 km nowych dróg rowerowych**, w tym część dróg w ramach VeloMałopolska. Łączna długość dróg rowerowych w Małopolsce obliczona na podstawie sprawozdań wynosi ponad 2 851 km. Najwięcej dróg rowerowych powstało w Krakowie.

W 58 gminach przeprowadzono łącznie **190 akcji informacyjnych** związanych z promocją zrównoważonych form transportu.

W roku 2024 na terenie województwa małopolskiego przeprowadzono **528 kontroli stacji diagnostycznych pojazdów**. Na terenie województwa małopolskiego funkcjonowały w ubiegłym roku **497 stacje diagnostyczne pojazdów**. Obowiązek prowadzenia kontroli tych stacji należy do starostów powiatów oraz prezydentów miast na prawach powiatu. Na stacjach diagnostycznych stwierdzono 202 nieprawidłowości. Natomiast w czasie specjalnie organizowanych akcji weryfikacyjnych zainicjowanych

przez starostów w 252 przypadkach wykryto nieprawidłowości w badanych pojazdach w zakresie badań emisji lub stanu technicznego pojazdu.

2.3. Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej

W roku sprawozdawczym przeprowadzono **3 postępowania kompensacyjne** przy wydawaniu pozwoleń na emisję lub pozwoleń zintegrowanych – 1 w powiecie krakowskim oraz 2 w powiecie oświęcimskim. Dodatkowo starostwa przeprowadziły łącznie **292 kontrole** podmiotów gospodarczych pod kątem ochrony powietrza, 81 z nich było kontrolami interwencyjnymi. W wyniku przeprowadzonych kontroli wykryto 8 naruszeń.

2.4. Koszty związane z realizacją zadań

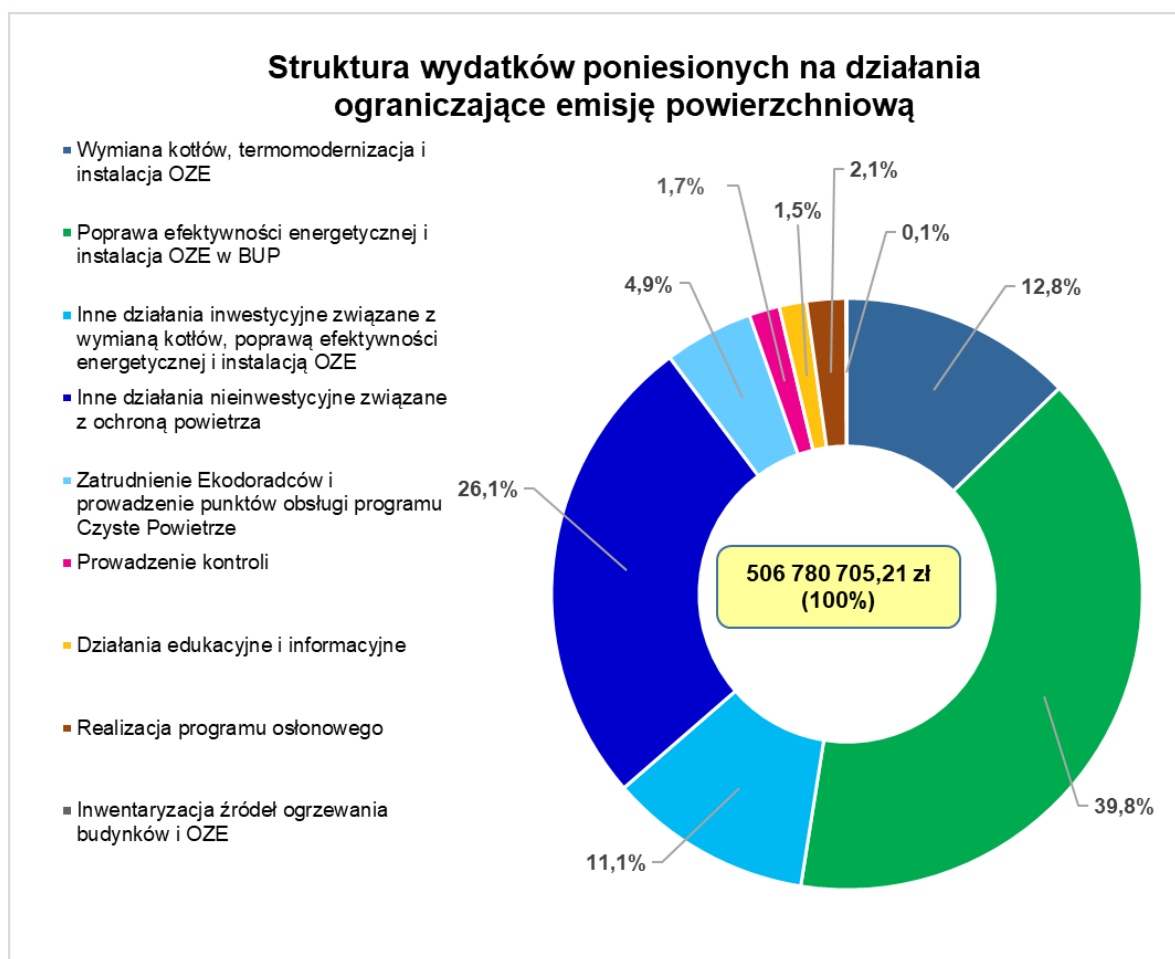
Koszty przeprowadzonych wymian, termomodernizacji i instalacji OZE w ramach działania zostały oszacowane na poziomie **64,6 mln zł**, w tym ponad 29 mln zł to środki z budżetów gmin, 29 mln zł stanowiły środki własne mieszkańców i przedsiębiorstw, 3,4 mln zł stanowiły środki unijne m.in. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 oraz 3,2 mln zł stanowiły środki z krajowych funduszy ochrony środowiska (WFOŚiGW i NFOŚiGW).

Koszty poprawy efektywności energetycznej i instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej wyniosły łącznie **ponad 201 mln zł** w skali województwa. Natomiast inne działania inwestycyjne związane z wymianą kotłów, termomodernizacją i instalacją odnawialnych źródeł energii to koszty rzędu 56 mln zł za rok sprawozdawczy.

Na ograniczenie emisji z transportu w gminach i powiatach województwa małopolskiego w roku 2024 przeznaczono prawie **506 mln zł**. Zatrudnienie Ekodoradców, doradców ds. klimatu, a także prowadzenie punktów obsługi programu czyste powietrze to koszt rzędu **prawie 25 mln zł**.

Koszt działań informacyjnych i edukacyjnych wyniósł ponad **7,5 mln zł**.

Inne działania nieinwestycyjne związane z ochroną powietrza kosztowały ponad **132 mln zł**.

Rysunek 8. Struktura wydatków poniesionych na działania ograniczające emisję powierzchniową w 2024 roku.

W 2024 roku **92 gminy** województwa małopolskiego przeznaczyło rekomendowane min. 1% dochodów własnych na działania związane z ochroną powietrza.

2.5. Realizacja zadań Zarządu Województwa Małopolskiego i Sejmiku Województwa Małopolskiego w 2024 roku.

Zapewnienie współfinansowania inwestycji w zakresie ochrony powietrza ze środków FEM na lata 2021-2027

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 (FEM), Priorytet 2. Fundusze Europejskie dla Środowiska przewidziano finansowanie działań polegających na wdrażaniu Programu Ochrony Powietrza. **Wśród nich wyodrębniono 3 obszary.**

- **Projekt A pn. „Zapewnienie wyposażenia sprzętowego straży gminnych/międzygminnych”** został ogłoszony 23 listopada 2023 roku. W pierwszym naborze wpłynęło 30 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 16 349 095,05 zł. Dofinansowanie ma na celu zapewnienie wyposażenia sprzętowego straży gminnych/międzygminnych w zakresie przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony powietrza. Program oferuje dofinansowanie na zatrudnienie nowych strażników gminnych, doposażenie w niezbędny sprzęt do prowadzenia kontroli, zakup/wynajem

dronów, zakup pojazdu spełniającego wymogi ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych na potrzeby prowadzenia kontroli, koszty opracowań eksperckich do prowadzonych kontroli, wydruk materiałów informacyjnych oraz udział strażników w szkoleniach. Drugi nabór w ramach działania rozpoczął się 7 marca 2025 roku i potrwa do 29 sierpnia 2025 roku.

- **Projekt B pn. „Funkcjonowanie ekodoradców w gminach”** trwał od czerwca 2023 roku do końca lutego 2024 roku. W naborze wpłynęło 117 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 54 479 864,73 zł. Program skierowany jest do jednostek samorządu terytorialnego i ma na celu wsparcie realizacji zadań Ekodoradców zatrudnionych w małopolskich gminach. Dofinansowanie przeznaczone jest na: zatrudnienie ekodoradcy, utworzenie lub adaptację stacjonarnego punktu obsługi mieszkańców, przygotowanie i wdrożenie gminnej strategii transformacji energetycznej, prowadzenie lokalnych akcji informacyjno-edukacyjnych, przeciwdziałanie problemowi ubóstwa energetycznego w gminie, analizę i zarządzanie zużyciem energii w budynkach oraz zakup sprzętu do wsparcia prowadzonych działań doradczych, edukacyjnych i inwentaryzacji. Drugi nabór w ramach działania rozpoczął się 7 marca 2025 roku i potrwa do 29 sierpnia 2025 roku.
- **Projekt C pn. „Wsparcie transformacji energetycznej gmin”** będzie realizowany przez Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Celem projektu jest wsparcie gmin we wdrażaniu Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony w październiku 2024 r. Uruchomienie działań projektowych planowane jest na przełom I i II kwartału 2025 r.

Wsparcie realizacji zadań innych jednostek i organów w zakresie ochrony powietrza

Aplikacja Ekointerwencja

Aplikacja „Ekointerwencja”, dostępna jest dla wszystkich mieszkańców zarówno na urządzeniach mobilnych jak i stacjonarnych. Daje możliwość zgłaszania podejrzeń nieprzestrzegania uchwały antysmogowej, spalania odpadów i innych naruszeń przepisów ochrony środowiska.

W 2024 roku odnotowano **4 368** zgłoszenia, z czego 71% zgłoszeń dotyczyło zanieczyszczeń powietrza, 16% zgłoszeń związane było z nielegalnym składowaniem odpadów, 8% zgłoszeń dotyczyło kategorii ścieki, a pozostałe 5% zarejestrowane było w kategorii inne. W wyniku zgłoszeń odbyło się **1 814** kontroli.

Wojewódzka baza danych o emisjach przemysłowych (aplikacja przemysłowa)

Aplikacja, dzięki której w jednym miejscu zebrane są dane o emisjach przemysłowych. To pierwsza tego typu baza w Polsce. Aplikacja daje możliwość zapoznania się z obowiązującymi decyzjami dla instalacji, które emitują substancje do powietrza na terenie Małopolski. Użytkownik aplikacji może przeglądać interesujące go dane, a także wygenerować z nich raport, jak również pobrać załączony skan decyzji. Aplikacja dostępna jest pod adresem <https://pozwolenia.ekomałopolska.pl>

W 2024 roku wydanych i wprowadzonych do aplikacji zostało 155 pozwoleń (w tym: 6 pozwoleń zintegrowanych, 67 pozwoleń sektorowych, 73 zgłoszenia oraz 9 decyzji eksploatacyjnych).

EkoMałopolska Baza Instalatorów (EMBI)

Baza została przygotowana przez Ekodoradców z Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA dla Klimatu i Energii. Można w niej wyszukać wykonawcę instalacji, m.in.: paneli fotowoltaicznych, różnych rodzajów pomp ciepła, kotłów grzewczych spełniających wymagania ekoprojektu, a nawet stacji ładowania pojazdów elektrycznych i inteligentnych systemów zarządzania energią. Dostępna jest pod linkiem: <https://www.mcp.malopolska.pl/ekodoradcy-dla-biznesu/instalatorzy/>.

W 2024 roku Ekodoradcy biznesowi z MCP prowadzili weryfikację formularzy zgłoszeniowych. Dokonano ponad 100 wpisów do bazy.

Szkolenia dla pracowników gmin i powiatów

W 2024 roku pracownicy urzędów gminnych i powiatowych otrzymali wsparcie szkoleniowe od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Szkolenia obejmowały zagadnienia związane z ochroną powietrza i klimatu oraz możliwościami pozyskania finansowania na realizację przedsięwzięć w Małopolsce. Spotkania odbywały się zarówno w formie stacjonarnej, jak i on-line.

W ramach Centrum Kompetencji Projektu LIFE Małopolska w zdrowej atmosferze zorganizowano:

- 29 lutego zorganizowano szkolenie dla samorządów nt. aktualizacji Programu ochrony powietrza. Łącznie wzięło w nim udział 212 uczestników. Wśród nich znaleźli się pracownicy gmin i starostw powiatowych województwa małopolskiego, którzy na co dzień zajmują się tematyką związaną z ochroną powietrza oraz adaptacją do zmian klimatu.

Rysunek 9. Konferencja dla pracowników gmin i powiatów

- 4 kwietnia odbyło się szkolenie online dla pracowników gmin i powiatów województwa małopolskiego z Planu Działań Krótkoterminowych i systemu SYSLOP. W szkoleniu wzięło udział ponad 240 osób.
- 19 czerwca odbyła się konferencja „Nowoczesne systemy ogrzewania”. Wydarzenie obfitowało w ciekawe wykłady, analizy oraz debaty na temat przyszłości sektora energetycznego.

Rysunek 10. Konferencja Nowoczesne systemy ogrzewania

- 4 grudnia odbyła się konferencja „Uchwały antyśmogowe od A do Z: wyzwania, rozwiązania i dobre praktyki”. Tematem przewodnim spotkania były uchwały antyśmogowe a szczególnie zapisy, które weszły od 1 maja 2024 roku. Podjęto również temat wsparcia motywacyjnego dla ekodoradców. Wydarzenie zgromadziło 200 pracowników gmin i powiatów.

W ramach Funduszy Europejskich dla Małopolski na lata 2021-2027 zorganizowano:

- 16 i 25 stycznia odbyły się bezpłatne szkolenia na temat możliwości ubiegania się o dofinansowanie do wyposażenia sprzętowego straży gminnych/międzygminnych w ramach FEM 2021-2027. Organizatorem spotkań był Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich oraz Departament Środowiska. Szkolenia były skierowane do jednostek samorządu terytorialnego. Łącznie wzięło w nich udział 62 uczestników. Wśród nich znaleźli się przedstawiciele gmin oraz straży miejskich.
- 9 i 11 września odbyły się konferencje poświęcone unijnemu wsparciu na realizację przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska – podczas spotkania omówione zostały między innymi aktualne i planowane nabory dla jednostek samorządu terytorialnego w obszarze ochrony środowiska z programu FEM 2021- 2027, Krajowego Planu Odbudowy oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W spotkaniach udział wzięło ponad 300 samorządowców, przedstawicieli małopolskich gmin i powiatów.

Rysunek 11. Konferencje poświęcone unijnemu wsparciu na realizację przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska

W ramach Centrum Kompetencji Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla Województwa Małopolskiego” zorganizowano łącznie 4 konferencje dla przedstawicieli gmin i powiatów oraz 5 spotkań dla doradców ds. klimatu i środowiska realizujących Projekt:

- 2 konferencje stacjonarne zorganizowane dla pracowników JST – dotyczyła innowacji i strategii zrównoważonego świata wodnego, w której uczestniczyło ponad 100 osób, druga podejmowała tematykę odnawialnych źródeł energii, która również zgromadziła ponad 100 osób.
- 2 konferencje online poświęcone były bardziej szczegółowym zagadnieniom takim jak: racjonalne zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej i omówienie koncepcji zastosowania odnawialnych źródeł energii w budynkach infrastruktury krytycznej, oba łączenia zgromadziły po około 100 uczestników. Szkolenia i warsztaty dla doradców ds. klimatu i środowiska realizujących Projekt LIFE EKOMAŁOPOLSKA obejmowały takie tematy jak: skuteczna komunikacja na temat zmiany klimatu, przygotowanie projektów i wniosków aplikacyjnych o dofinansowanie w ramach funduszy unijnych na ochronę środowiska, ocena i zarządzanie zagrożeniem powodziowym, zieleń w przestrzeni publicznej oraz edukacja ekologiczna.

Rysunek 12. Szkolenia dla przedstawicieli samorządów

- 30 kwietnia 2024 roku Samorząd Województwa Małopolskiego podjął decyzje o przekazaniu **39 kamer termowizyjnych wraz z akcesoriami** oraz oprogramowaniem do analizy zdjęć do Partnerów Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA. Powiaty otrzymały po 2 kamery, żeby móc przeprowadzić inwentaryzację swoich budynków publicznych oraz wypożyczać kamery gminom. Natomiast miasta na prawach powiatu otrzymały od WM po 1 kamerze, aby przeprowadzić inwentaryzację swoich budynków oraz przeprowadzić badanie miejskiej wyspy ciepła. Województwo Małopolskie chcąc wesprzeć samorządy w tym procesie zapewniło szkolenie z obsługi kamer i oprogramowania. W 13 szkoleniach zorganizowanych na przełomie lipca i sierpnia udział wzięło 207 pracowników gmin i powiatów.
- W styczniu 2024 rozpoczął się cykl szkoleń organizowany dla doradców ds. klimatu i środowiska przez Akademię Górniczo-Hutniczą. Szkolenia były okazją do poszerzenia wiedzy uzyskanej na studiach podyplomowych, które zorganizowane zostały w latach 2021-2022. Podczas spotkań omówiono m.in. instalacje odnawialnych źródeł energii ich budowę i zastosowanie oraz kwestie błękitno-zielonej infrastruktury. Przeprowadzono także szczegółowe szkolenie z obsługi kamer termowizyjnych i przygotowywania raportów.

Rysunek 13. Szkolenia na AGH dla doradców ds. klimatu i środowiska

Koordynacja i monitorowanie wdrażania Programu ochrony powietrza oraz uchwały antysmogowej

Podsumowanie POP

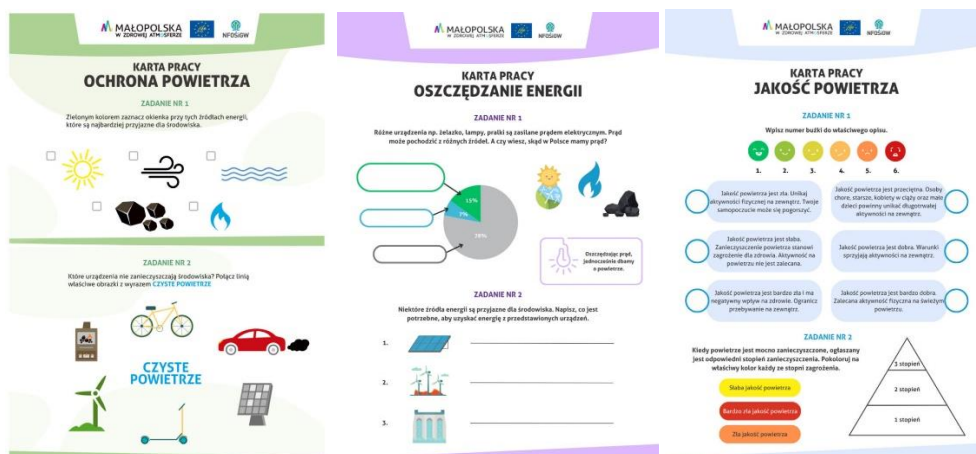
W maju 2024 roku udostępniono „Podsumowanie z realizacji Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego za rok 2023”. W opracowaniu przedstawiono stopień realizacji zadań wynikających z POP przez gminy, powiaty i UMWM i jednocześnie efekty wdrażania uchwały antysmogowej w Małopolsce.

Prowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnych i przygotowanie materiałów graficznych

Na terenie całego województwa w 2024 roku przeprowadzona została kampania medialna. Głównym zadaniem była promocja rozwiązań mających na celu likwidację źródeł niskiej emisji powierzchniowej, a więc wymianę przestarzałych i nieefektywnych pieców na paliwa stałe oraz poprawę efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych. W zakresie tym promowane było wsparcie udzielane przez ekodoradców oraz instrumenty finansowe, w ramach których dostępne są dotacje do wymiany pieców.

W ramach kampanii na terenie Małopolski:

- emisja spotów w 12 rozgłoszeniach radiowych: Radio RDN Małopolska i RDN Nowy Sącz, Radio Alex Zakopane, RMF MAXX Nowy Sącz, RMF MAXX Kraków, Radio Kraków, Radio ESKA Tarnów, Radio ESKA 2 Nowy Sącz, Radio ESKA Małopolska (Nowy Sącz), Radio ESKA Małopolska (Nowy Sącz), Radio ESKA 2 Kraków, Radio ESKA Kraków, Radio PLUS (Kraków - Podhale) - wyemitowano łącznie **3 300 spotów** o tematyce ochrony powietrza i oszczędności energii.
- Udostępnianie materiałów graficznych - elementem wzmacniającym kampanię było udostępnienie materiałów graficznych w postaci „kart pracy” na stronie <https://powietrze.malopolska.pl/materialy-edukacyjne/>. Materiały te stanowiły pomoc dydaktyczną dla ekodoradców prowadzących zajęcia w szkołach podstawowych. Ich celem było edukowanie najmłodszych mieszkańców na temat zanieczyszczenia powietrza. Świadomość w tej grupie wiekowej jest szczególnie istotna, ponieważ dzieci należą do najbardziej wrażliwych na skutki zanieczyszczenia powietrza. Karty pracy poruszały również tematykę informowania mieszkańców o jakości powietrza. Dotyczyło to m.in. tablic LED umieszczonych w pobliżu mierników jakości powietrza, które trafiły do małopolskich szkół i mają za zadanie informowanie mieszkańców o zanieczyszczeniu powietrza. Dodatkowo materiały edukacyjne zawierały informacje na temat racjonalnego gospodarowania energią w gospodarstwach domowych.

Rysunek 14. Karty pracy dla szkół

- Przygotowano filmik informujący o wprowadzeniu przepisów uchwały antysmogowej dla Małopolski. Filmik zawiera również informacje o dopuszczonych do użytku urządzeniach oraz możliwości skorzystania z pomocy ekodoradcy. Materiał był emitowany na ekranach w Kolejach Małopolskich w okresie od czerwca do końca grudnia 2024 roku.

Rysunek 15. Kadr z filmiku informacyjnego.

W ramach wsparcia lokalnych działań edukacyjnych i informacyjnych, prowadzonych przez doradców ds. klimatu i środowiska w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA:

- przygotowano plakaty dla przedszkolaków i nastolatków oraz ulotkę edukacyjną dla seniorów. Projekty materiałów zostały przekazane w formie elektronicznej do wszystkich partnerów projektu oraz są dostępne na stronie projektowej: <https://klimat.ekomalopolska.pl/baza-wiedzy/materialy-promocyjne/>.

Rysunek 16. Grafiki przygotowane dla młodzieży

- W grudniu zakończono także prace nad aktualizacją strony internetowej dedykowanej Projektowi klimatycznemu. Strona została wzbogacona o dodatkowe treści oraz zyskała nową szatę graficzną. Strona dostępna jest pod linkiem: <https://klimat.ekomalopolska.pl/>.
- W 2024 roku przygotowano również 6 filmów promujących realizację działań Projektu. Filmy dotyczyły m. in. II Małopolskich Dni dla Klimatu, podsumowania ze szkoleń z obsługi kamer termowizyjnych, konferencji organizowanych w ramach projektu itp.

Rysunek 17. Kadr z filmu nt. szkoleń z obsługi kamer termowizyjnych

Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego nawiązał współpracę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przy wdrażaniu programu pn. „Operatorzy w programie „Czyste Powietrze” – pilotaż w województwie małopolskim”. Celem programu było utworzenie sieci operatorów wspierających mieszkańców (w tym głównie osób ubogich energetycznie) w skutecznej wymianie źródeł ciepła i termomodernizacji domów. Główne zadania Operatorów obejmowały: identyfikację beneficjentów, oszacowanie kosztów realizacji przedsięwzięcia, udzielanie pomocy przy wypełnianiu i składaniu wniosków o dofinansowanie oraz płatność, a także wsparcie w poszukiwaniu wykonawców robót budowlanych i instalacyjnych. Porozumienie w sprawie pełnienia funkcji operatora podpisały 23 małopolskie gminy. W każdej małopolskiej gminie można skorzystać z pomocy Operatorów – firm lub

stowarzyszeń, którzy zostali wyłonieni w konkursie i mają podpisane porozumienie z NFOŚiGW. Okres wdrażania programu przewidziano na lata 2023-2026.

W 2024 roku odbył się cykl spotkań pomiędzy Operatorami oraz małopolskimi ekodoradcami. W spotkaniu uczestniczyło ponad 260 pracowników samorządów lokalnych, na obszarze których operatorzy prowadzą swoją działalność. Celem spotkań było umożliwienie wzajemnego poznania, zrozumienia ról każdej strony oraz ułatwienia efektywnej współpracy. W spotkaniach, obok Operatorów udział wzięli także przedstawiciele Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Urzędu Marszałkowskiego, który odpowiedzialny był za koordynację spotkań.

Współpraca z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego jest administratorem Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków(CEEB), który jest integralną częścią Systemu ZONE. Urząd Marszałkowski pełni rolę administratora wojewódzkiego tym samym posiadając dostęp do danych statystycznych ze wszystkich małopolskich gmin. Dodatkowo w 2024 roku pracownicy Urzędu brali udział w spotkaniach Komitetu Sterującego Systemu ZONE.

Współpraca z Ministerstwem Klimatu i Środowiska

Województwo Małopolskie zostało zaproszone do udziału w Projekcie „Partnerstwo: Środowisko dla rozwoju” realizowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Inicjatywa ta ma na celu stworzenie platformy współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska i klimatu, a także za zarządzanie środkami unijnymi. Reprezentanci Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego aktywnie biorą udział w pracach grupy roboczej projektu, dzieląc się swoimi doświadczeniami i proponując skuteczne rozwiązania dla różnych wyzwań.

W 2024 roku odbyło się kilka spotkań, w tym wizyta studyjna w Katowicach oraz wizyta studyjna w Danii. Podczas spotkań zajmowano się m.in. tematyką nowej dyrektywy Air Quality Directive (AAQD), danych z CEEB, form wsparcia finansowego dla inwestycji w zakresie ochrony środowiska i klimatu.

Inne działania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego

- ✓ **Mapa potencjału OZE** - w 2024 r. Akademia Górniczo-Hutnicza kontynuowała prace nad przygotowaniem Mapy potencjału OZE dla Małopolski. Prace w głównej mierze polegały na opracowaniu kolejnych map potencjału energii słonecznej, wiatrowej i wodnej. Weryfikowano oraz dopracowywano kalkulator doboru instalacji dla mieszkańców Małopolski. Pilotażowa wersja mapy dostępna będzie w drugiej połowie 2025 r.
- ✓ **Aktualizacja Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego** - w 2024 roku zintensyfikowano prace nad przygotowaniem się Województwa Małopolskiego do aktualizacji Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii (RAPCE). W maju została powołana ekspercka grupa robocza AGH dla klimatu koordynowana przez Akademię Górniczo-Hutniczą, której zadaniem jest wypracowanie założeń i rekomendowanych działań, które Województwo Małopolskie planuje zaimplementować do aktualizacji dokumentu. Zaproponowane przez grupę działania pozwolą na realizowanie scenariuszy klimatycznych do 2030 i 2050 roku.

W celu zachowania spójności pomiędzy Regionalnym Planem Działań dla Klimatu i Energii dla Województwa Małopolskiego a dokumentami nadrzędnymi, Przedstawiciele UMWM opiniowali Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu. Z kolei aby powiaty i miasta na prawach powiatu mogły przygotować swoje Powiatowe Plany na rzecz Energii i Klimatu zostały dla nich przygotowane (w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA) wytyczne, które mają je wesprzeć w opracowaniu dedykowanych planów.

Dodatkowo aby wesprzeć proces przygotowania aRPDKiE opracowano „Analizę ryzyka klimatycznego dla województwa małopolskiego”. Opracowanie przygotowane zostało dla 9 sektorów: różnorodność biologiczna, energetyka, leśnictwo, rolnictwo, turystyka, zabudowa mieszkaniowa, gospodarka wodna, transport, zdrowie publiczne, które według ww. analizy ucierpią najbardziej. Analizy dokonano w podziale na scenariusze RCP (Representative Concentration Pathways) – tłumaczenie: scenariusze emisji gazów cieplarnianych 4.5 i RCP 8.5 w perspektywie do roku 2030, 2050 i 2100.

- ✓ W 2024 roku Województwo Małopolskie przeznaczyło na działania związane z ochroną powietrza i klimatu **20,73%** swoich dochodów własnych, co odpowiada kwocie **373 659 205,44 zł**. Środki te zostały rozdysponowane na kluczowe obszary wspierające poprawę jakości środowiska i adaptację do zmian klimatu. Na tę sumę złożyły się m.in.:
- transport niskoemisyjny – 370 326 927,70 zł,
 - realizacja Polityki Ekologicznej Województwa Małopolskiego oraz projekt Ekomałopolska – 2 075 843,72 zł,
 - działania związane z racjonalnym gospodarowaniem wodami opadowymi i roztopowymi – 1 003 350,42 zł,
 - projekt zintegrowany LIFE w zakresie wdrażania Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego – 253 083,60 zł.

Te inwestycje stanowiły istotne wsparcie dla prowadzonych w regionie działań edukacyjnych, informacyjnych i infrastrukturalnych, mających na celu poprawę jakości powietrza, zwiększenie efektywności energetycznej oraz adaptację do zmian klimatu.

3. Realizacja planu działań krótkoterminowych

Największa liczba przekroczeń poziomu alarmowego na obszarze województwa w roku sprawozdawczym dla poszczególnych stopni zagrożeń wygląda następująco:

- dla stopnia III - w Nowym Sączu oraz powiatach nowotarskim i suskim (2 dni).
- dla stopnia II – w powiatach: nowotarskim, oświęcimskim i suskim (powyżej 3 dni)
- dla stopnia I – brak ogłoszeń

Tabela 5. Liczba dni, w których ogłoszono 0, 1, 2 lub 3 stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza w 2024 r.

Powiat	Liczba dni, w których ogłoszono 0 stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza	Liczba dni, w których ogłoszono 1 stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza	Liczba dni, w których ogłoszono 2 stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza	Liczba dni, w których ogłoszono 3 stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza
Kraków	10	0	1	1
Nowy Sącz	26	0	3	2
Tarnów	5	0	1	1
bocheński	4	0	0	0
brzeski	5	0	0	0
chrzanowski	5	0	2	0
dąbrowski	4	0	0	0
gorlicki	4	0	0	0
krakowski	9	0	3	0
limanowski	7	0	0	0
miechowski	6	0	0	0
myślenicki	13	0	1	1
nowosądecki	5	0	1	0
nowotarski	8	0	6	2
olkuski	1	0	0	0
oświęcimski	21	0	7	1
proszowicki	8	0	0	0
suski	11	0	7	2
tarnowski	4	0	0	0
tatrzański	1	0	2	0

wadowicki	17	0	0	0
wielicki	6	0	2	0

Zgodnie z POP stopień 0 zagrożenia ogłaszany jest przez automatyczny system informatyczny uruchomiony i nadzorowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. I, II i III stopień ogłaszany jest przez Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego (WCZK) na podstawie informacji przekazanej przez GIOŚ.

Na stronach internetowych gmin, WCZK oraz portalach społecznościowych przedstawione są aktualne dane ze stacji monitoringowych na temat jakości powietrza, komunikaty o wysokim zanieczyszczeniu powietrza i wynikającym z tego powodu zagrożeniu dla zdrowia. CZK w powiatach małopolski informowało 5 326 podmiotów, gdy wystąpiło przekroczenie II i III stopnia zanieczyszczenia powietrza.

W 2024 roku przeprowadzono 301 kontroli palenisk pod kątem spalania odpadów lub pozostałości roślinnych w okresie obowiązywania 1 stopnia zagrożenia, 723 kontrole w okresie obowiązywania 2 stopnia oraz 213 kontroli spalania odpadów lub pozostałości roślinnych w okresie obowiązywania 3 stopnia zagrożenia.

Od 2023 roku Województwo Małopolskie pilotażowo wdrożyło System Lokalnych Ostrzeżeń Publicznych (SYSLOP). Jest to system informacyjno-ostrzegawczy o ryzyku przekroczenia i przekroczeniach norm jakości powietrza. Geneza jego powstania związana jest z obowiązkiem niezwłocznego przekazywania alertów smogowych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Projekt finansowany jest przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W system włączone są: Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego, urzędy marszałkowskie oraz powiaty i gminy.

4. Realizacja projektów zintegrowanych LIFE

4.1. LIFE IP „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”

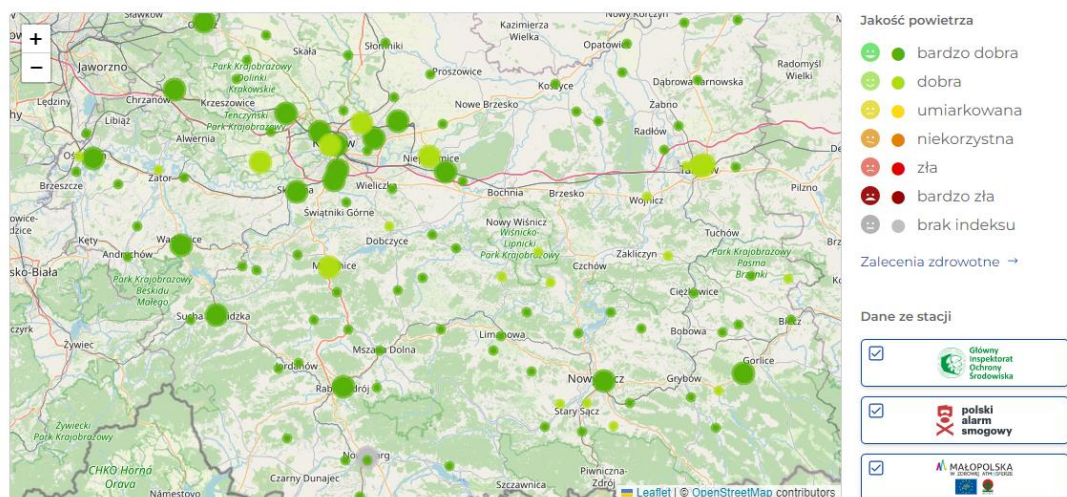
Jednym z kluczowych przedsięwzięć realizowanych przez Województwo Małopolskie jest projekt koordynowany wspólnie z 69 partnerami, w tym 62 gminami. Celem projektu jest przyspieszenie wdrażania działań określonych w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Wartość projektu to około 17 mln euro (70 mln zł), z czego dofinansowanie unijne wynosi 42 mln zł, natomiast dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej to około 12 mln zł. Projekt jest realizowany w okresie od października 2015 r. do końca 2025 r.

Jednym z głównych założeń projektu było zatrudnienie ekodoradców, którzy wspierali wdrażanie działań antysmogowych i doradzali mieszkańcom w zakresie możliwych form wsparcia. Choć unijne finansowanie etatów ekodoradców (z programu LIFE) zakończyło się z końcem 2023 roku, ze względu na duże zainteresowanie kontynuacją ich pracy przygotowano nowy program finansowania – więcej informacji w rozdziale *Zapewnienie współfinansowania inwestycji w zakresie ochrony powietrza ze środków FEM na lata 2021–2027*.

W ramach projektu przez cały rok prowadzone były kampanie informacyjne i inicjatywy na szczeblu wojewódzkim i lokalnym. Szczegółowy zakres przedstawiono w podrozdziale *Kampanie edukacyjno-informacyjne*.

Ważnym elementem projektu jest funkcjonująca od 2014 roku strona internetowa www.powietrze.malopolska.pl, która w 2024 roku zanotowała 614 tys. odsłon. Na stronie prezentowane są dane o bieżącej jakości powietrza (pochodzące ze stacji Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, pyłomierzy Krakowskiego Alarmu Smogowego wykorzystywanych w ramach projektu LIFE oraz sieci czujników zainstalowanych na szkołach), informacje o zagrożeniach smogowych, baza wiedzy nt. zanieczyszczeń i ekologicznych źródeł ogrzewania, a także dane kontaktowe ekodoradców. Użytkownicy mogą także zapisać się do newslettera informującego o stanie powietrza i działaniach prowadzonych przez partnerów projektu.

Aktualna jakość powietrza dla województwa małopolskiego

Wybierz obszar: Szukaj:

Stacje pomiarowe dla województwa małopolskiego

Podegrodzie Szkoła Podstawowa im. Bł. Ojca Stanisława Papczyńskiego	dobra	PM10 37 µg/m ³	PM2.5 32 µg/m ³	
Ropa Szkoła Podstawowa Nr 1	dobra	PM10 32 µg/m ³	PM2.5 23 µg/m ³	

Rysunek 18. Jakość powietrza prezentowana na stronie powietrze.malopolska.pl

Spotkania i wydarzenia

Pracownicy UMWM dzielili się doświadczeniami w zakresie ochrony powietrza i realizacji projektu LIFE podczas spotkań i konferencji zarówno w Polsce jak i za granicą:

- W dniach **25-26 września** odbyła się druga edycja międzynarodowej konferencji „Moving towards clean air for Europe – Second International Conference on Air Pollution” organizowanej przez HungAIRy LIFE. Swoje wystąpienie miał Pan Tomasz Pietrusiak, Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska UMWM, który zaprezentował efekty działań projektu LIFE IP Małopolska w zdrowej atmosferze.
- W dniach **16-18 października w Budapeszcie** odbyło się spotkanie pn. „Central European Air Quality LIFE IP Project Networking Workshop” zorganizowane przez węgierski projekt LIFE HungAIRy. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele 4 projektów LIFE z Węgier, Słowacji i Polski.

Rysunek 19. Spotkanie pn. „Central European Air Quality LIFE IP Project Networking Workshop”

- W 2024 roku odbyły się spotkania z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podkarpacie rozpoczęło realizację projektu LIFE „Podkarpacie – żyj i oddychaj”. W swoich zadaniach wzoruje się na doświadczeniach Projektu LIFE IP Małopolska w zdrowej atmosferze.
- W dniach **5-6 grudnia** w Krakowie odbyła się konferencja „Połączył nas LIFE”, która zgromadziła ponad 40 przedstawicieli projektów realizowanych w ramach Programu LIFE. Wydarzenie stworzyło przestrzeń do wymiany doświadczeń, dialogu oraz inspiracji dla działań proekologicznych w Polsce.

LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego

Projekt realizowany jest przez Województwo Małopolskie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2030 r. wspólnie z 26 partnerami: Województwem Śląskim, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Europejskim Centrum Czystego Powietrza, Krakowem, Tarnowem, Nowy Sączem oraz 18 powiatami: bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowotarski, nowosądecki, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, wadowicki, wielicki. Projekt realizowany jest również przy współudziale partnerów zagranicznych Instytut ds. Energii, Klimatu i Środowiska w Wuppertalu oraz Brandenburski Uniwersytet Techniczny w Cottbus.

Nadrzędnym celem projektu zintegrowanego LIFE EKOMAŁOPOLSKA jest pełne wdrożenie Małopolskiego Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii, przyjętego przez Zarząd Województwa Małopolskiego 18 lutego 2020 roku.

Główne cele małopolskiego Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii to:

- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40% (w porównaniu z rokiem 1990), w tym dla sektorów non-ETS (głównie transport, sektor komunalno-bytowy, rolnictwo) jako 30% w porównaniu do poziomu z roku 2005,
- zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych do co najmniej 32% zużycia energii końcowej brutto,
- poprawa efektywności energetycznej na poziomie co najmniej 32,5%.

Długoterminowa strategia UE zakłada osiągnięcie neutralności klimatycznej do roku 2050.

Całkowity budżet Projektu to 16,4 mln EUR (ok. 70 mln zł), z czego 60% stanowią środki Programu LIFE, 35% NFOŚiGW, a 5% to wkład własny partnerów projektu. Działania uzupełniające realizację Projektu zostaną wdrożone przy wsparciu środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2021–2027 (FEM 2021-2027), Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FTS), programów Czyste Powietrze, „Mój Prąd”, Energia Plus, Mój Elektryk, Agroenergia, ulgi termomodernizacyjnej oraz innych programów budżetu centralnego, a także budżetów powiatowych i finansowania prywatnego.

Zakres rzeczowy zrealizowany w 2024 r.:

- w dniach 16-20 września odbyła się **wizyta studyjna dla doradców ds. klimatu i środowiska**. W trakcie wizyty odwiedzono miasto Monachium i okoliczną wioskę bioenergetyczną oraz Pragę w Czechach. Powiatowi eksperci mieli okazję wymiany doświadczeń w zakresie realizacji działań na rzecz klimatu i środowiska m.in. z niemieckimi doradcami klimatycznymi (Klimaschutzmanager), doradcy zapoznali się także z wieloma ciekawymi rozwiązaniami z zakresu tworzenia wspólnot energetycznych, gospodarki obiegu zamkniętego, zielonej i błękitnej infrastruktury czy renaturyzacji doliny rzecznej,

Rysunek 20. Wizyta studyjna doradców ds. klimatu i środowiska

- **zakupiono i przekazano do powiatów i miast na prawach powiatu 39 kamer termowizyjnych** wraz z akcesoriami oraz oprogramowaniem do analizy zdjęć dodatkowo **1 kamera wesprze działania doradców ds. biznesu w MCP**. Kamery pozwolą prowadzić inwentaryzację budynków oraz wskazać jakie elementy budynków w pierwszej kolejności wymagają poprawy efektywności energetycznej. Przeprowadzono również szkolenie z obsługi kamer, interpretacji wyników oraz przygotowania raportów z prowadzonych badań. W szkoleniu wzięło udział 207 Przedstawicieli JST,
- opracowana została **„Analiza ryzyka klimatycznego dla województwa małopolskiego”**. Analiza została wykonana dla sektorów: różnorodność biologiczna, energetyka, leśnictwo, rolnictwo, turystyka, zabudowa mieszkaniowa, gospodarka wodna, transport, zdrowie publiczne. Analizy dokonano w podziale na 2 scenariusze RCP 4.5 i RCP 8.5. Dokument posłuży do opracowania Regionalnej Strategii Adaptacji,
- 5-6 grudnia odbyła się dwudniowa **konferencja „Połączył nas LIFE”**, która zgromadziła ponad 40 przedstawicieli z 13 projektów realizowanych w ramach Programu LIFE. Wydarzenie stworzyło przestrzeń do wymiany doświadczeń, dialogu oraz inspiracji dla działań proekologicznych w Polsce. W spotkaniu uczestniczył także reprezentant Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA). W części warsztatowej każdy projekt dzielił się osiągnięciami, dobrymi praktykami oraz wyzwaniem w zarządzaniu i raportowaniu działań. Podczas drugiego dnia konferencji zorganizowano sesje networkingowe, które sprzyjały budowaniu partnerstwa oraz wymianie doświadczeń między

regionami i organizacjami,

Rysunek 21. Dwidniowa konferencja „Połączył nas LIFE”

- opracowano „**Koncepcję systemu zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej**” oraz „**Analizę możliwości wykorzystania OZE w infrastrukturze krytycznej**”. Posłużą one do wdrażania rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną oraz modernizujących infrastrukturę publiczną,
- zorganizowano **cykl 3 zajęć edukacyjnych online dla uczniów szkół ponadpodstawowych**. Zajęcia były jednym z elementów włączenia się w obchody Green Week, który od kilku lat odbywa się pod nazwą Małopolski Zielony Tydzień. Zajęcia obejmowały tematykę oszczędności i zanieczyszczania wód oraz ich ochronę. W każdej lekcji online udział wzięło **około 600 uczniów z 30 małopolskich szkół**.

Rysunek 22. Zajęcia edukacyjne online dla uczniów

- chcąc wesprzeć powiaty w przygotowaniu **Powiatowych Planów dla Energii i Klimatu** przygotowano podręcznik, który definiuje rekomendowane cele i zakres Powiatowych Planów Energii i Klimatu w korelacji z Regionalnym Planem. Dostarcza także wskazówek dotyczących diagnozowania stanu aktualnego, będącego podstawą dla wytyczania kierunków działań na rzecz ochrony klimatu podejmowanych w powiatach i miastach na prawach powiatu. Powiatowy Plan Energii i Klimatu to propozycja dokumentu scalającego działania w zakresie transformacji energetycznej i ochrony klimatu na poziomie powiatu. Obowiązki samorządów w tych obszarach regulują między innymi Prawo ochrony środowiska i Prawo energetyczne,
- 9 lutego w Urzędzie Marszałkowskim miało miejsce spotkanie z młodzieżą z SP nr 2 w Bochni pod hasłem **Włącz EKomyślenie!** Podczas spotkania poruszone zostały tematy jak oszczędność wody i energii, segregacja odpadów i ich recykling oraz dobre nawyki konsumenckie,
- Przygotowano trzy Ekoporadniki:
 - „**Adaptacja rolnictwa do zmiany klimatu. Dobre praktyki krajowe i zagraniczne dotyczące rolnictwa przyjaznego klimatowi**”,
 - „**Zielone zamówienia publiczne – wytyczne dla gmin i powiatów**”,
 - „**Wytyczne i dobre praktyki w zakresie gospodarowania wodami opadowymi**”.

Wszystkie trzy opracowania mają wesprzeć gminy i powiaty we włączeniu działań ograniczających emisję gazów cieplarnianych oraz zastosowanie działań adaptacyjnych w dokumentach strategicznych czy zamówieniach publicznych prowadzonych przez JST. Ekoporadniki zostały wsparte przykładami krajowymi i zagranicznymi, które dodatkowo powinny zachęcić jednostki publiczne do realizacji działań pro klimatycznych.

W 2024 r. doradcy ds. klimatu i środowiska zatrudnieni w miastach powiatowych i powiatach:

- przeprowadzili **2 lokalne kampanie edukacyjno-informacyjne**. Kampanie dotyczyły oszczędności energii oraz zachęcały do sadzenia drzew. Działania w ramach kampanii prowadzone były w Internecie, głównie w mediach społecznościowych i na stronach internetowych starostw powiatowych, lokalnej prasie oraz telewizji, towarzyszyły im także wydarzenia plenarne.
- zorganizowali **4 konkursy plastyczne, 1 fotograficzny i 2 rękodzieła**, w które włączyły się dzieci i młodzież z 7 powiatów. Konkursy dotyczyły wymiany ogrzewania oraz zachęcały do termomodernizacji budynków, ekologicznych ozdób świątecznych w duchu zero waste itp.

Rysunek 23. Prace plastyczne wykonane w ramach konkursów

- zorganizowali **2 konferencje powiatowe połączone z debatami klimatycznymi** nt. wody, gleby i powietrza oraz zagadnień dotyczących bioróżnorodności. W każdej konferencji wzięło udział ponad 30 osób,
- zorganizowali **63 spotkania w powiatach i gminach z przedstawicielami administracji**. Spotkania były okazją do nawiązania współpracy przy organizacji różnego rodzaju akcji i wydarzeń, a także dały możliwość omówienia przygotowywanych przez doradców wniosków o dofinansowanie i przygotowywanych przez nich Powiatowych Planów,
- zorganizowali **26 spotkań w szkołach ponadpodstawowych**. Na spotkaniach poruszono tematykę ochrony klimatu oraz funduszy europejskich dla regionu. W lekcjach uczestniczyło łącznie ponad **2,1 tys. uczniów**,
- w celu nawiązania współpracy z lokalnymi liderami (w tym strażą pożarną, policją, kołami gospodyń, księżmi) doradcy zorganizowali **41 spotkań**, w których uczestniczyło **889 osób**,
- uczestniczyli w przygotowaniu **9 projektów** o dofinansowanie do instytucji finansujących na łączną kwotę **9,5 mln zł**. Były to projekty dotyczące głównie inwestycji w OZE,
- przygotowali i złożyli **142 wnioski** o dofinansowanie dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych, na łączną kwotę **ponad 3,8 mln zł** (głównie z Programu *Czyste Powietrze, Mój Prąd, Moja Woda, Mój Elektryk*. W powiecie krakowskim – Projekt „Powiat bez smogu” oraz w powiecie myślenickim – projekty w ramach *Funduszy Europejskich dla Małopolski*),
- udzielili **8 117 porad** mieszkańcom w zakresie energetyki i ochrony środowiska,

- zidentyfikowali **3 budynki użyteczności publicznej** w celu poprawy ich efektywności energetycznej.

Rysunek 24. Akcje i wydarzenia zorganizowane przez doradców ds. klimatu i środowiska

Przy współpracy z **Centrum Kompetencji UMWM** w kwietniu 2024 r. zorganizowano **III Małopolski Dzień dla Klimatu**. Kampanię realizowano we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatów. W ramach MDK odbyły się pikniki, spacer edukacyjny, warsztaty i wspólne sadzenie drzew z uczniami szkół i innymi grupami społecznymi, pod wspólną nazwą **#drzewodlaklimat**. Kampanie dotarły sumarycznie do prawie 70 tys. Małopolan a dzięki różnym akcjom przeprowadzonym w powiatach zostało posadzonych ponad 30 tysięcy drzew.

Rysunek 25. III Małopolskie Dni dla Klimatu w Małopolsce

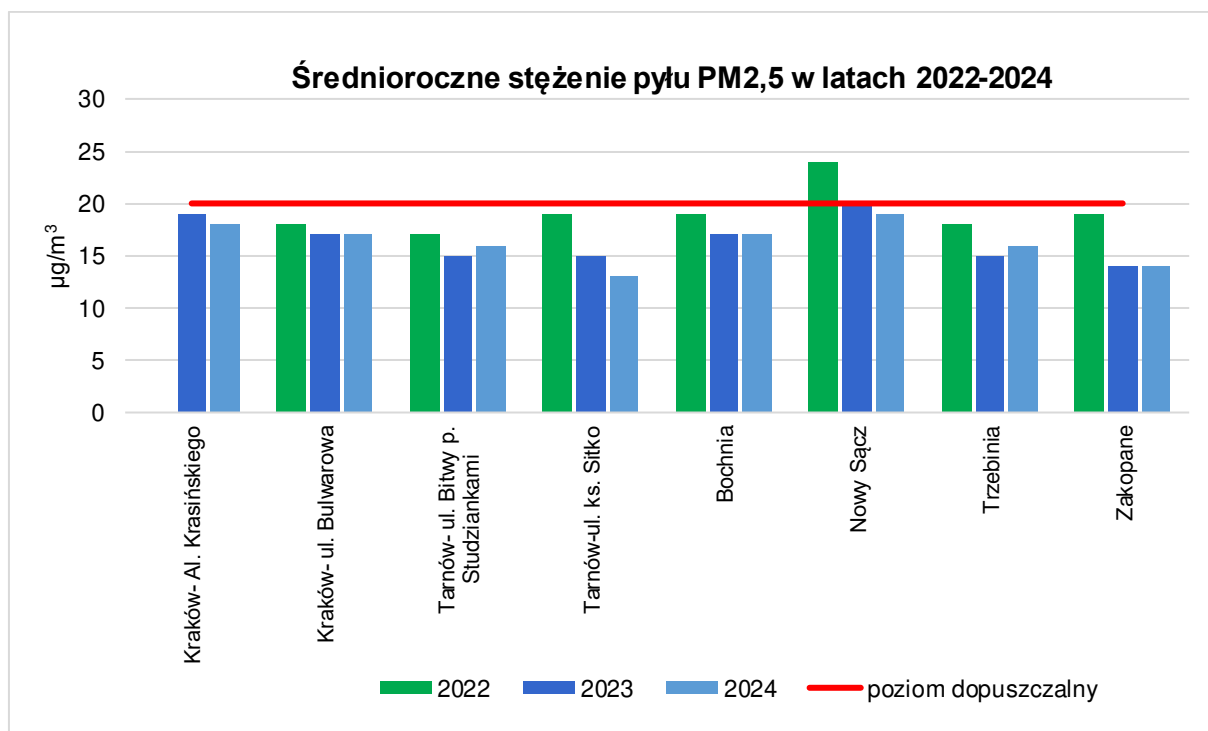
Od maja do października realizowane były wydarzenia i warsztaty ekologiczne powierzone organizacjom pozarządowym w ramach Otwartego Konkursu Ofert – „**Ekomałopolska 2023 – Priorytet 3**” finansowane z projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA. W ramach drugiej edycji przyznano **6 dotacji** Małopolskim organizacjom pozarządowym. Zadania zostały dofinansowane na łączną kwotę **100 000 zł**. Wydarzenia obejmowały tematy takie jak adaptacja do zmian klimatu, gospodarowanie wodą i ekologiczne warsztaty. W sumie w wydarzeniach uczestniczyło ponad **3,5 tys. mieszkańców** Małopolski.

Rysunek 26. Wydarzenia w ramach Otwartego Konkursu Ofert "Ekomałopolska 2024"

5. Zmiana poziomu stężeń zanieczyszczeń w powietrzu w 2024 roku

Zgodnie z danymi zawartymi w *Rocznej ocenie jakości powietrza opracowanej* przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w 2024 roku jakość powietrza w Małopolsce pozostała na podobnym poziomie do roku 2023. Na części stacji pomiarowych zaobserwowano nieznaczny wzrost stężeń zanieczyszczeń, podczas gdy na innych odnotowano ich spadek. Co istotne, na żadnej ze stacji nie zarejestrowano przekroczenia dopuszczalnych średniorocznych poziomów pyłu PM_{2,5}.

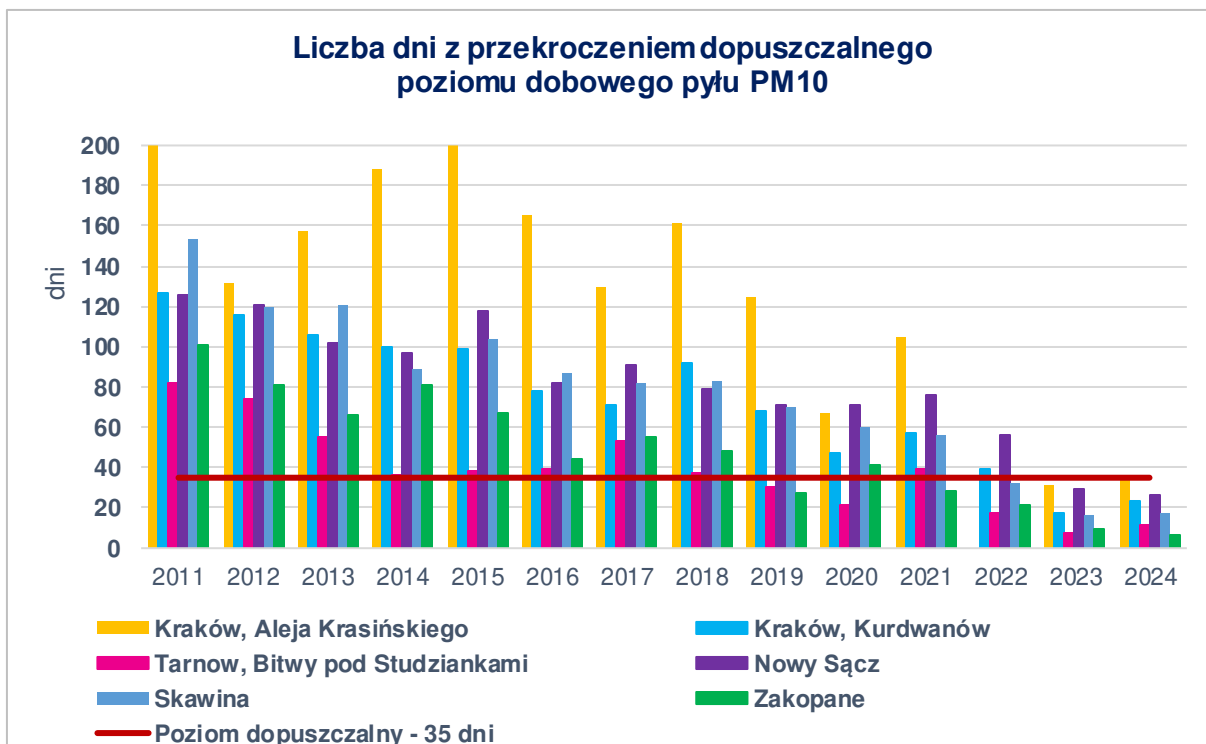

Rysunek 28. Średnioroczne stężenia pyłu PM_{2,5} na wybranych stacjach w Małopolsce w latach 2022-2024 (dane GIOŚ)

* W ocenie za 2022 rok nie wykorzystano serii pomiarowych pochodzących ze stacji Kraków, Al. Krasieńskiego, ze względu na zbyt niski procent w ażnych danych spowodowanych przyczynami technicznymi, niezależnymi od GIOŚ

Stężenia NO₂ (którego głównym emitorem są samochody) stanowi największy problem w Krakowie. Na stacji pomiarowej w Krakowie przy al. Krasieńskiego w dalszym ciągu notuje się przekroczenia. W pozostałych regionach województwa sytuacja nie jest taka zła choć stężenia NO₂ w 2024 roku były wyższe niż w poprzednim roku 2023. Jedynie w Tarnowie na stacji pomiarowej przy ul. Bitwy pod Studziankami odnotowano wyraźny spadek stężeń NO₂.

Na przestrzeni ostatnich 13 lat liczba dni z przekroczeniem pyłu PM₁₀ widocznie spadła. W Krakowie na stacji pomiarowej przy ul. Bulwarowej występowanie dni z przekroczeniem pyłu PM₁₀ zmniejszyło się o 84%, przy Al. Krasieńskiego o 83%, a przy ul. Bujaka o 82%. W innych regionach Małopolski na szczególną uwagę zasługuje Zakopane, gdzie liczba dni z przekroczeniem spadła o 93% oraz takie miejscowości jak Gorlice i Skawina z wartością 89%. W przypadku średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu na przestrzeni ostatnich 13-tych lat największe spadki widoczne są na stacjach w Krakowie: ul. Bujaka (90%), ul. Bulwarowa (88%), a także w Tarnowie (83%) i Bochni (75%).

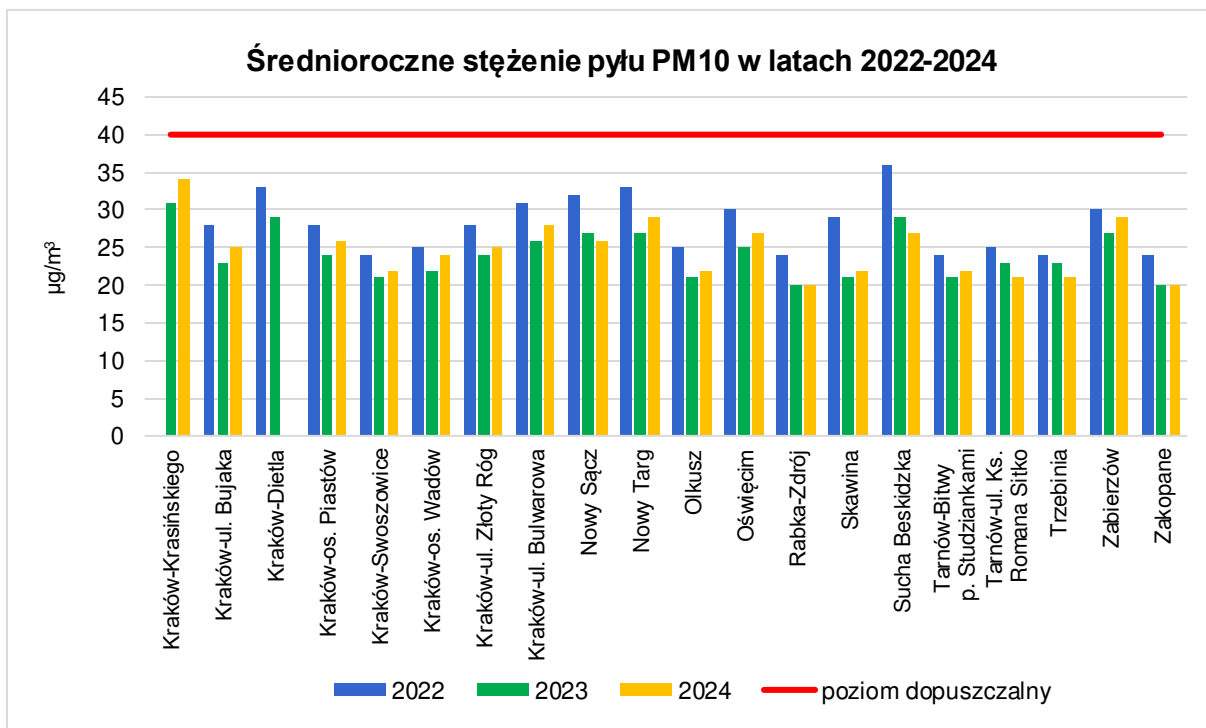

Rysunek 29. Liczba dni z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego PM10 na wybranych stacjach w województwie małopolskim w latach 2011-2024 (dane GIOŚ)

* W ocenie za 2022 rok nie w wykorzystano serii pomiarów ych pochodzących ze stacji Kraków, Al. Krasińskiego, ze względu na zbyt niski procent w ażnych danych spowodowanych przyczynami technicznymi, niezależnymi od GIOŚ.

Poziom dopuszczalny pyłu PM10 (w odniesieniu do liczby dni z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu dobowego wynoszącego 35 dni) przekroczony był w 2024 roku tylko na trzech stacjach pomiarowych – w Krakowie na Al. Krasińskiego, w Nowym Targu i Suchej Beskidzkiej.

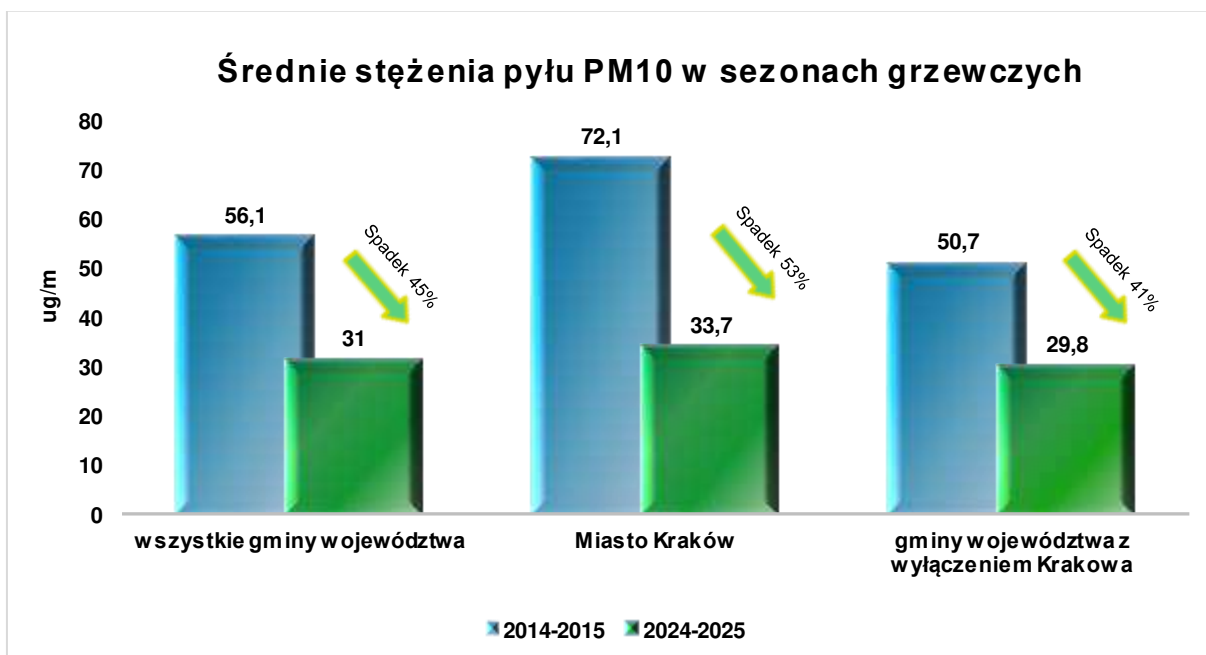
Natomiast na żadnej badanej stacji nie wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia rocznego pyłu PM10 (w odniesieniu do normy średniorocznej 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Stężenia średnioroczne pyłu PM10 kształtowały się na poziomie od 14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Wysowej-Zdrój do 34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Krakowie na Al. Krasińskiego.

Rysunek 30. Średnioroczne stężenia pyłu PM10 na wybranych stacjach w Małopolsce w latach 2022-2024 (dane GIOŚ)

* W ocenie za 2022 rok nie wykorzystano serii pomiarów pochodzących ze stacji Kraków, Al. Krasińskiego, ze względu na zbyt niski procent w ażnych danych spowodowanych przyczynami technicznymi, niezależnymi od GIOŚ.

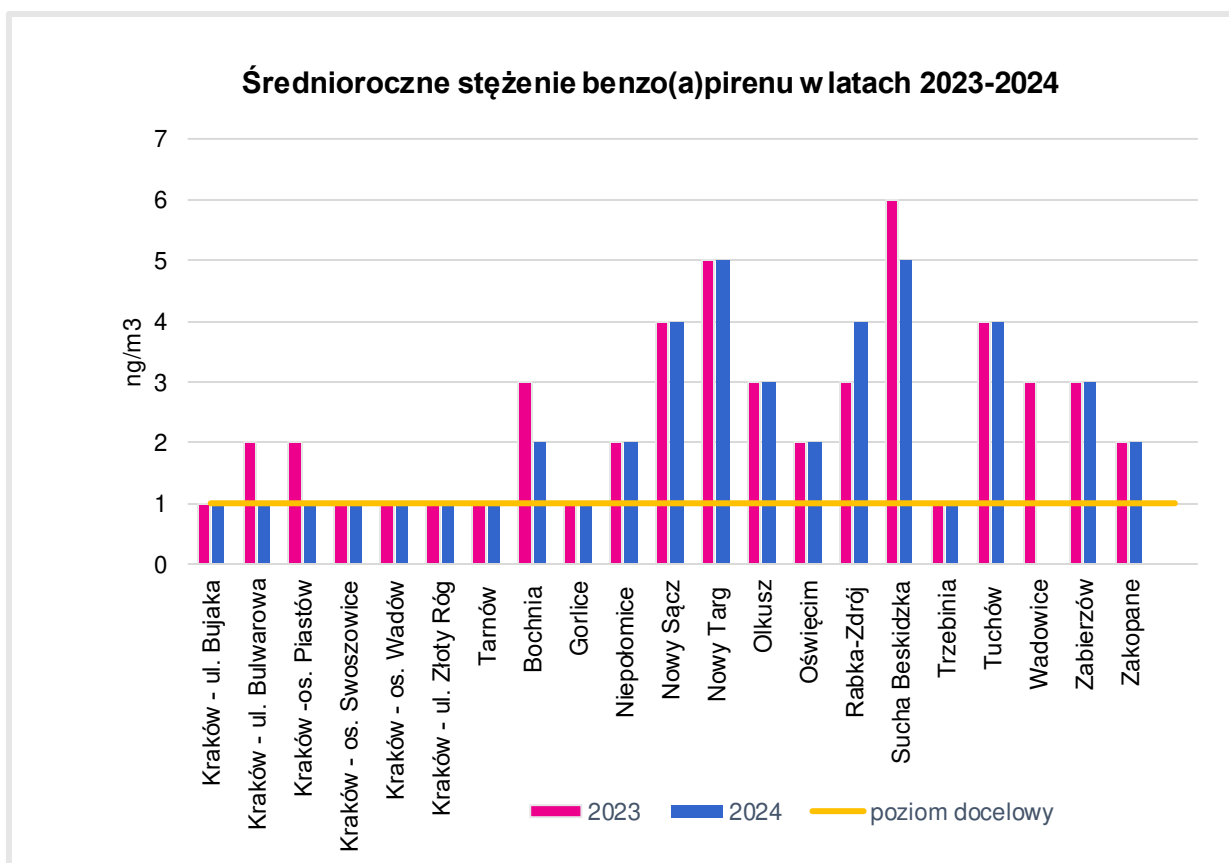
Poprawa jakości powietrza w Krakowie i Małopolsce szczególnie widoczna jest w okresie grzewczym od października do marca. Średnie stężenie pyłu PM10 między sezonem zimowym 2014-2015 (okres przed wprowadzeniem uchwały antysmogowej dla Krakowa i Małopolski) a sezonem 2024-2025 spadło w Małopolsce o 45%, w tym w Krakowie aż o 53%, a poza Krakowem o 41%.

Rysunek 31. Średnie stężenia pyłu PM10 w poszczególnych sezonach grzewczych dla stacji pomiarowych w Krakowie i całej Małopolsce (dane GIOŚ).

W 2024 roku na wielu obszarach miejskich województwa małopolskiego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 przekraczały dopuszczalny poziom docelowy. Najwyższe wartości odnotowano w Suchoj Beskidzkiej i Nowym Targu – były one 2,5 razy wyższe od poziomu docelowego. Z kolei najniższe stężenie zarejestrowano na stacji w Wysowej-Zdroju.

Warto podkreślić, że w porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku na większości stacji **zaobserwowano spadek stężeń benzo(a)pirenu**. Na szczególną uwagę zasługują **Kraków i Tarnów**, gdzie nie odnotowano przekroczeń. Największy spadek procentowy, wynoszący aż 49%, miał miejsce w Krakowie na stacji przy ul. Bulwarowej.

Rysunek 32. Średnioroczne stężenia benzopirenu na stacjach w Małopolsce w latach 2023-2024 (dane GIOŚ).

Załącznik nr 1 – Spis dodatkowych tabel

Tabela 1. Liczba budynków, w których zlikwidowano nieefektywne urządzenia grzewcze w gminach województwa małopolskiego w 2024 r. oraz osiągnięty efekt ekologiczny redukcji emisji w wyniku likwidacji kotłów.

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokalii, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Alwernia	126	4,05	3,96	1,238	180	334
Andrychów	275	11,94	11,44	3,626	393	1 163
Babice	148	7,91	7,73	2,411	146	537
Biały Dunajec	114	5,8	5,67	1,766	98	229
Biecz	63	2,19	2,14	0,662	234	307
Biskupice	98	4,14	4,05	1,266	102	555
Bobowa	72	3,22	3,15	0,982	149	417
Bochnia (gmina)	106	3,83	3,75	1,17	190	450
Bochnia (miasto)	66	2,78	2,72	0,851	153	756
Bolesław (pow. dąbrowski)	4	0,26	0,25	0,078	39	17
Bolesław (pow. olkuski)	75	3,01	2,94	0,919	130	519
Borzęcin	25	1,01	0,99	0,309	104	189
Brzesko	132	8,3	8,11	2,535	308	924
Brzeszcze	197	8,63	8,44	2,618	172	850
Brzeźnica	65	3,98	3,89	1,217	213	309
Budzów	144	5,83	5,7	1,778	263	407
Bukowina Tatrzańska	65	2,2	1,68	0,668	147	264
Bukowno	42	1,46	1,43	0,447	110	463
Bystra-Sidzina	88	4,47	4,37	1,367	211	331
Charsznica	75	3,38	3,31	1,029	113	495
Chełmek	109	6,04	5,9	1,84	159	558
Chełmiec	148	5,05	4,94	1,544	412	665
Chrzanów	289	15,37	15,02	4,629	368	1 859
Ciężkowice	91	2,57	3,38	0,784	164	429
Czarny Dunajec	32	0,92	0,9	0,28	310	351

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokali, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Czchów	93	3,06	2,99	0,931	106	387
Czernichów	254	11,07	10,83	3,368	325	968
Czorsztyn	6	0,31	0,3	0,094	167	144
Dąbrowa Tarnowska	105	3,07	3	0,934	268	246
Dębno	60	2,28	2,23	0,698	141	354
Dobczyce	88	3,06	3	0,937	206	511
Dobra	65	2,26	2,21	0,688	150	440
Drwinia	95	5,08	4,97	1,553	82	288
Gdów	128	4,67	4,56	1,425	247	850
Gnojnik	74	2,14	2,06	0,651	85	312
Gołcza	125	5,01	4,9	1,519	160	401
Gorlice (gmina)	269	10,15	9,92	3,094	304	738
Gorlice (miasto)	68	3,78	3,69	1,154	243	469
Gręboszów	23	1,04	1,02	0,319	45	66
Gromnik	45	1,7	1,66	0,519	130	268
Gródek nad Dunajcem	24	1,23	1,2	0,376	138	291
Grybów (gmina)	49	2,27	2,22	0,694	254	613
Grybów (miasto)	20	0,79	0,77	0,241	33	166
Igołomia-Wawrzeńczyce	39	1,89	1,85	0,577	161	599
Iwanowice	77	3,16	3,09	0,963	157	319
Iwkowa	43	1,3	1,27	0,396	173	216
Jabłonka	117	5,13	5,02	1,565	424	442
Jerzmanowice-Przegonia	85	4,13	4,04	1,258	154	478
Jodłownik	57	3,34	3,22	1,022	153	173
Jordanów (gmina)	166	6,74	6,64	2,059	273	424
Jordanów (miasto)	52	2,28	2,23	0,694	82	302
Kalwaria Zebrzydowska	371	18,79	18,41	5,703	339	1 039

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokali, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Kamienica	96	2,98	2,9	0,908	160	415
Kamionka Wielka	16	0,65	0,63	0,198	113	232
Kęty	54	1,25	1,23	0,384	241	587
Klucze	74	3,65	3,57	1,105	168	454
Kłaj	366	9,02	8,81	2,74	108	679
Kocmyrzów-Luborzycza	70	3,07	3	0,937	244	925
Koniusza	178	6,62	6,48	2,022	252	785
Korzenna	72	3,38	3,31	1,033	153	253
Koszyce	72	3,04	2,97	0,929	192	266
Kościelisko	96	2,89	2,83	0,878	83	428
Kozłów	24	0,9	0,88	0,273	97	148
Kraków	9	2,07	2,02	0,631	758	14 702
Krościenko nad Dunajcem	80	3,47	3,4	1,061	124	442
Krynica-Zdrój	25	1,18	1,16	0,361	84	335
Krzyszowice	324	12,95	12,66	3,958	462	1 394
Książ Wielki	6	0,22	0,21	0,066	100	84
Lanckorona	10	0,26	0,26	0,081	94	211
Laskowa	53	3,07	2,89	0,928	116	649
Libiąż	192	9,97	9,75	3,031	243	1 057
Limanowa (gmina)	75	2,88	2,82	0,881	321	517
Limanowa (miasto)	88	5,09	6,57	1,55	100	744
Lipinki	17	0,77	0,75	0,235	117	134
Lipnica Murowana	85	3,44	3,29	1,05	80	406
Lipnica Wielka	67	3,86	3,54	1,177	141	147
Lisia Góra	228	8,75	8,56	2,666	153	536
Liszki	67	2,94	2,87	0,898	203	1 531
Lubień	166	6,33	6,11	1,932	185	567
Łabowa	30	1,74	1,7	0,531	94	274
Łapanów	36	1,39	1,36	0,425	111	82

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokalii, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Łąpsze Niżne	44	1,44	1,4	0,438	212	335
Łącko	81	4,4	4,31	1,345	385	595
Łososina Dolna	43	1,65	1,62	0,506	207	183
Łukowica	116	5,06	4,94	1,533	181	925
Łużna	38	1,94	1,9	0,594	122	199
Maków Podhalański	172	7,97	7,74	2,437	336	780
Mędrzechów	47	1,8	1,8	0,55	63	109
Michałowice	100	4,57	4,55	1,394	140	864
Miechów	175	8,3	8,12	2,536	250	1 104
Mogilany	22	1,34	1,31	0,409	132	564
Moszczenica	16	0,61	0,6	0,187	57	82
Mszana Dolna (gmina)	135	5,89	6,66	1,792	289	485
Mszana Dolna (miasto)	13	0,51	0,49	0,155	99	216
Mucharz	79	3,3	3,22	1,001	103	415
Muszyna	66	2,94	2,67	0,898	97	361
Myślenice	247	11,23	10,98	3,421	459	2 783
Nawojowa	51	1,95	1,91	0,594	119	401
Niedźwiedź	47	2,61	2,55	0,798	150	222
Niepołomice	87	3,52	3,44	1,077	208	1 182
Nowe Brzesko	106	3,98	3,89	1,213	172	440
Nowy Sącz	12	0,51	0,5	0,156	410	756
Nowy Targ (gmina)	365	17,71	17,32	5,363	422	1 214
Nowy Targ (miasto)	131	5,12	5,01	1,565	196	1 260
Nowy Wiśnicz	165	6,2	6,06	1,889	169	622
Ochotnica Dolna	48	2,55	2,49	0,778	213	346
Olesno	67	2,63	2,57	0,802	110	260
Olkusz	85	4,58	4,48	1,399	301	900
Osiek	141	6,59	6,44	1,997	122	530
Oświęcim (gmina)	95	5,32	5,2	1,626	221	1 009

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokalii, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Oświęcim (miasto)	29	1,05	1,02	0,322	91	962
Pałecznicza	68	3,93	3,79	1,194	90	361
Pcim	191	8,27	8,09	2,502	188	434
Piwniczna-Zdrój	75	2,31	2,26	0,705	101	342
Pleśna	44	1,52	1,49	0,463	108	443
Podegrodzie	165	7,16	6,96	2,183	266	930
Polanka Wielka	83	3,19	3,12	0,971	48	286
Poronin	102	3,9	3,81	1,184	119	397
Proszowice	94	3,27	3,2	0,99	327	638
Przeciszów	107	4,33	4,23	1,315	99	375
Raba Wyżna	132	5,02	4,91	1,53	218	583
Rabka-Zdrój	108	4,25	4,16	1,299	231	806
Raciechowice	37	1,66	1,62	0,507	143	134
Raclawice	38	1,01	0,99	0,309	33	146
Radgoszcz	27	1,1	1,07	0,334	143	183
Radłów	86	3,3	3,23	1,01	130	460
Radziemice	49	1,84	1,8	0,557	71	369
Ropa	55	2,71	2,65	0,828	113	133
Ryglice	13	0,58	0,56	0,176	115	190
Rytro	12	0,59	0,57	0,177	40	119
Rzepiennik Strzyżewski	37	1,7	1,67	0,521	64	224
Rzezawa	52	2	2	0,611	98	166
Sękowa	21	1,37	1,34	0,418	112	179
Siepraw	98	3,42	3,34	1,041	120	683
Skąła	72	3,58	3,5	1,095	197	883
Skawina	60	2,45	2,4	0,75	321	2 670
Skrzyszów	56	1,55	1,52	0,474	182	472
Staboszów	58	2,24	2,19	0,682	96	189
Słomniki	162	7,05	6,89	2,149	277	760
Słopnice	22	1	0,98	0,306	52	127

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokali, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Spytkowice (pow. nowotarski)	26	1	0,97	0,303	60	135
Spytkowice (pow. wadowicki)	132	5,54	5,42	1,686	153	592
Stary Sącz	69	3,39	3,31	1,035	261	836
Stryżawa	109	4,18	4,08	1,276	224	446
Stryżów	17	1,1	1,07	0,335	110	241
Sucha Beskidzka	146	5,79	5,61	1,766	131	872
Sułkowice	78	4,26	4,17	1,298	223	430
Sułoszowa	53	2,05	2	0,621	56	307
Szaflary	16	0,95	0,93	0,289	107	228
Szczawnica	179	5,17	5,1	1,575	139	635
Szczucin	108	4,25	4,15	1,294	227	484
Szczurowa	29	1,38	1,35	0,422	160	376
Szerzyny	46	1,5	1,47	0,458	141	194
Świątniki Górne	90	3,45	3,38	1,053	110	677
Tarnów	129	2,92	2,86	0,893	351	1 827
Tarnów (gmina)	141	9,83	9,61	3,003	328	528
Tokarnia	48	2,07	2,03	0,634	144	259
Tomice	37	1,62	1,58	0,493	124	216
Trzciana	26	0,75	0,74	0,229	53	206
Trzebinia	112	4,06	3,97	1,241	379	699
Trzyciąż	64	2,44	2,38	0,733	82	335
Tuchów	60	1,61	1,57	0,491	147	696
Tymbark	14	0,61	0,6	0,186	48	109
Uście Gorlickie	22	1,31	1,29	0,402	93	159
Wadowice	147	6,58	6,43	2,01	389	1 144
Wieliczka	459	12,87	12,58	3,932	473	2 622
Wielka Wieś	74	3,2	3,16	0,977	138	892
Wieprz	116	7,64	7,47	2,32	166	438
Wierzchosławice	84	3,19	3,12	0,971	109	334

Nazwa gminy	Liczba budynków/lokalii, w których zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła [szt.]	Redukcja emisji pyłu PM10 [Mg]	Redukcja emisji pyłu PM2,5 [Mg]	Redukcja emisji benzo(a)pirenu [kg]	Liczba wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze	Suma wymian nieefektywnych źródeł ciepła w latach 2017-2024
Wietrzychowice	21	0,8	0,78	0,245	59	79
Wiśniowa	85	3,23	3,16	0,98	126	321
Wojnicz	11	0,35	0,34	0,106	91	186
Wolbrom	109	4,19	4,1	1,278	266	841
Zabierzów	134	5,49	5,37	1,677	272	1 479
Zakliczyn	35	1,37	1,34	0,418	139	306
Zakopane	31	1,55	1,52	0,473	101	761
Zator	66	2,73	2,67	0,835	104	678
Zawoja	41	2,76	2,7	0,845	254	129
Zembrzyce	31	0,77	0,75	0,235	106	308
Zielonki	47	3,23	3,15	0,986	233	1 091
Żabno	110	3,5	3,42	1,067	176	393
Żegocina	51	2,93	2,87	0,895	88	174
Suma	16 273	687,08	673,79	209,34	32 444	111 315

Tabela 2. Lista gmin z wyszczególnieniem zatrudnionych ekodoradców i prowadzonych obowiązkowych akcji informacyjnych

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Alwernia	1	2
Andrychów	2	2
Babice	1	2
Biały Dunajec	1	2
Biecz	1	2
Biskupice	2	2
Bobowa	1	2
Bochnia (gmina)	1	1
Bochnia (miasto)	2	2
Bolesław (pow. dąbrowski)	1	2
Bolesław (pow. olkuski)	1	2

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Borzęcin	1	2
Brzesko	2	2
Brzeszcze	2	2
Brzeźnica	2	2
Budzów	1	1
Bukowina Tatrzańska	1	2
Bukowno	2	1
Bystra Sidzina	1	2
Charsznica	1	2
Chełmek	1	2
Chełmiec	2	2
Chrzanów	2	2
Ciężkowice	1	2
Czarny Dunajec	2	2
Czchów	1	7
Czernichów	3	2
Czorsztyn	1	1
Dąbrowa Tarnowska	2	4
Dębno	1	2
Dobczyce	1	2
Dobra	1	2
Drwinia	1	2
Gdów	1	2
Gnojnik	1	2
Gołcza	1	4
Gorlice (gmina)	1	2
Gorlice (miasto)	2	2
Gręboszów	1	2
Gromnik	1	2
Gródek nad Dunajcem	1	2
Grybów (gmina)	3	2
Grybów (miasto)	1	4
Igołomia-Wawrzeńczyce	2	3

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Iwanowice	2	1
Iwkowa	1	10
Jabłonka	1	2
Jerzmanowice-Przegonia	1	1
Jodłownik	1	4
Jordanów (gmina)	1	2
Jordanów (miasto)	1	4
Kalwaria Zebrzydowska	2	5
Kamienica	1	2
Kamionka Wielka	1	2
Kęty	3	2
Klucze	1	2
Kłaj	1	1
Kocmyrzów-Luborzycza	2	10
Koniusza	1	2
Korzenna	2	2
Koszyce	2	2
Kościelisko	1	2
Kozłów	1	2
Kraków	10	80
Krościenko nad Dunajcem	1	2
Krynica-Zdrój	1	1
Krzyszowice	2	3
Książ Wielki	1	2
Lanckorona	1	2
Laskowa	2	2
Libiąż	1	1
Limanowa (gmina)	1	0
Limanowa (miasto)	1	2
Lipinki	1	1
Lipnica Murowana	1	2
Lipnica Wielka	1	4
Lisia Góra	1	2

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Liszki	2	2
Lubień	2	2
Łabowa	1	2
Łapanów	1	1
Łapsze Niżne	1	2
Łącko	1	2
Łososina Dolna	2	4
Łukowica	2	2
Łużna	1	2
Maków Podhalański	1	1
Mędrzechów	2	3
Michałowice	2	5
Miechów	2	2
Mogilany	2	2
Moszczenica	1	2
Mszana Dolna (gmina)	2	2
Mszana Dolna (miasto)	1	1
Mucharz	1	2
Muszyna	1	2
Myślenice	3	2
Nawojowa	1	2
Niedźwiedź	1	2
Niepołomice	3	2
Nowe Brzesko	2	2
Nowy Sącz	4	2
Nowy Targ (gmina)	2	2
Nowy Targ (miasto)	2	2
Nowy Wiśnicz	1	2
Ochotnica Dolna	1	2
Olesno	1	2
Olkusz	2	2
Osiek	1	2
Oświęcim (gmina)	1	2

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Oświęcim (miasto)	2	2
Pałacznica	1	2
Pcim	1	3
Piwniczna-Zdrój	1	2
Pleśna	1	1
Podegrodzie	1	2
Polanka Wielka	1	2
Poronin	1	1
Proszowice	1	2
Przeciszów	1	2
Raba Wyżna	1	2
Rabka-Zdrój	2	7
Raciechowice	1	4
Raławice	1	2
Radgoszcz	1	2
Radłów	2	2
Radziemice	2	2
Ropa	1	2
Ryglice	1	2
Rytko	1	4
Rzepiennik Strzyżewski	1	2
Rzezawa	1	1
Sękowa	1	2
Siepraw	1	2
Skąpa	1	3
Skawina	5	2
Skrzyszów	2	2
Słaboszów	2	2
Słomniki	1	2
Słupnice	1	3
Spytkowice (pow. nowotarski)	1	1
Spytkowice (pow. wadowicki)	1	2
Stary Sącz	2	2

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Stryszawa	1	2
Stryków	1	3
Sucha Beskidzka	1	2
Sułkowice	2	2
Sułoszowa	1	1
Szaflary	1	1
Szczawnica	2	2
Szczucin	2	2
Szczurowa	1	2
Szerzyny	1	1
Świątniki Górne	2	2
Tarnów	3	4
Tarnów (gmina)	2	10
Tokarnia	1	4
Tomice	1	2
Trzciana	2	5
Trzebinia	2	6
Trzyciąż	1	4
Tuchów	1	1
Tymbark	2	1
Uście Gorlickie	1	2
Wadowice	2	2
Wieliczka	4	1
Wielka Wieś	3	2
Wieprz	2	2
Wierzchosławice	1	2
Wietrzychowice	1	6
Wiśniowa	1	2
Wojnicz	1	1
Wolbrom	2	1
Zabierzów	2	2
Zakliczyn	1	2
Zakopane	2	2

Nazwa gminy	Liczba stanowisk ekodoradców	Liczba przeprowadzonych wśród mieszkańców obowiązkowych akcji informacyjnych dotyczących uchwały antysmogowej
Zator	1	2
Zawoja	1	1
Zembrzyce	2	2
Zielonki	2	5
Żabno	1	2
Żegocina	1	1
Suma	270	498

Tabela 3. Lista gmin wykonujących kontrole i ilości wykrytych naruszeń.

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Nowy Sącz	3 119	632	2 487	0	31	24
Kraków	1 023	587	436	19	146	0
Skawina	464	118	346	40	17	10
Wieliczka	427	114	313	58	54	0
Nowy Targ (miasto)	403	88	315	120	3	22
Libiąż	353	24	329	0	4	10
Zakopane	311	92	219	0	73	20
Olkusz	299	98	201	38	3	10
Zabierzów	288	71	217	46	16	22
Muszyna	272	1	271	0	0	1
Zielonki	266	71	195	20	4	7
Andrychów	259	44	215	11	15	15
Trzebinia	252	33	219	17	17	10
Rabka-Zdrój	251	151	100	9	4	0
Brzeszcze	249	62	187	15	1	0
Wadowice	243	41	202	20	3	12
Bochnia (miasto)	242	71	171	9	69	10
Chełmiec	238	28	210	2	20	10

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Sucha Beskidzka	238	38	200	64	25	21
Limanowa (gmina)	235	5	230	0	0	0
Myślenice	229	87	142	43	14	11
Niepołomice	225	64	161	64	22	7
Gorlice (miasto)	224	21	203	8	3	10
Tarnów (gmina)	224	20	204	16	9	11
Oświęcim (miasto)	223	73	150	30	6	8
Miechów	218	21	197	85	13	11
Czernichów	211	80	131	45	1	8
Krzyszowice	210	22	188	82	14	10
Stary Sącz	204	7	197	65	0	0
Brzesko	203	27	176	0	8	10
Kęty	203	49	154	11	25	13
Bochnia (gmina)	202	20	182	1	0	0
Nowy Targ (gmina)	202	41	161	13	3	15
Wolbrom	202	3	199	0	2	2
Chrzanów	200	56	144	1	0	10
Czarny Dunajec	200	5	195	0	0	10
Kalwaria Zebrzydowska	169	11	158	0	0	0
Słomniki	163	63	100	9	2	10
Krynica-Zdrój	143	31	112	10	9	2
Mogilany	140	32	108	6	0	7
Szczawnica	140	16	124	21	8	6
Chełmek	135	35	100	0	3	8
Kocmyrzów-Luborzycza	135	35	100	2	0	10
Michałowice	132	32	100	36	9	7
Dobczyce	131	28	103	3	0	6
Jordanów (miasto)	127	6	121	0	0	0
Sułkowice	124	24	100	6	6	7

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Gorlice (gmina)	123	22	101	15	1	5
Tarnów	123	86	37	10	20	10
Ryto	120	0	120	0	0	0
Jordanów (gmina)	119	2	117	0	11	6
Raba Wyżna	118	7	111	0	0	4
Nowy Wiśnicz	116	16	100	11	3	5
Wieprz	116	16	100	27	3	6
Łukowica	115	2	113	1	1	5
Jabłonka	114	4	110	0	0	6
Skąła	114	14	100	1	3	6
Tuchów	114	21	93	16	0	0
Stryszawa	112	5	107	38	0	6
Szerzyny	112	47	65	40	7	5
Piwniczna Zdrój	110	5	105	3	1	5
Biskupice	109	12	97	0	0	5
Korzenna	108	5	103	29	3	5
Lubień	108	5	103	0	0	0
Maków Podhalański	108	8	100	4	0	1
Mszana Dolna (gmina)	107	6	101	1	0	0
Pcim	107	7	100	0	3	5
Ciężkowice	105	5	100	12	0	5
Rzezawa	105	5	100	0	0	0
Świątniki Górne	105	28	77	15	0	6
Igołomia-Wawrzeńczyce	104	38	66	33	9	4
Limanowa (miasto)	102	21	81	0	3	1
Proszowice	102	14	88	51	17	0
Zakliczyn	102	5	97	0	0	0
Łącko	101	1	100	14	0	0
Pleśna	101	0	101	30	1	6
Poronin	101	19	82	17	19	1

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Wielka Wieś	101	22	79	7	3	2
Biecz	100	16	84	0	1	5
Brzeźnica	100	12	88	1	1	5
Bukowina Tatrzańska	100	5	95	5	3	5
Dębno	100	3	97	0	0	0
Dobra	100	1	99	0	0	0
Gdów	100	12	88	6	6	7
Jerzmanowice-Przebinia	100	12	88	0	1	0
Kłaj	100	19	81	0	0	0
Lisia Góra	100	0	100	0	1	5
Liszki	100	30	70	3	0	7
Łososina Dolna	100	4	96	0	0	4
Podegrodzie	100	3	97	0	1	0
Ryglice	100	0	100	0	0	5
Skrzyszów	100	10	90	0	0	5
Wierzchosławice	100	17	83	2	1	6
Żabno	100	11	89	11	1	5
Osiek	92	12	80	5	2	5
Zator	90	23	67	1	0	3
Zawoja	90	10	80	1	1	0
Alwernia	87	13	74	0	0	2
Gołcza	86	25	61	0	0	0
Budzów	81	4	77	1	1	3
Charsznica	79	2	77	0	0	4
Koniusza	76	8	68	2	18	5
Tokarnia	74	1	73	0	0	2
Trzyciąż	73	11	62	0	0	0
Czchów	72	2	70	11	0	3
Lanckorona	72	9	63	0	0	0

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Biały Dunajec	71	11	60	1	0	4
Bolesław (pow. olkuski)	71	19	52	2	0	0
Babice	70	10	60	0	2	7
Tomice	70	10	60	12	1	0
Iwkowa	69	5	64	1	0	4
Mszana Dolna (miasto)	69	9	60	3	5	0
Siepraw	67	14	53	0	2	3
Bobowa	66	0	66	7	0	3
Stryszów	66	18	48	5	0	3
Spytkowice (pow. nowotarski)	65	3	62	0	0	3
Uście Gorlickie	65	0	65	0	0	3
Wiśniowa	65	7	58	1	1	1
Lipnica Murowana	64	4	60	1	1	2
Łużna	64	4	60	1	0	4
Moszczenica	64	4	60	0	0	3
Przeciszów	64	3	61	0	0	4
Tymbark	64	2	62	0	0	6
Gromnik	63	11	52	0	1	4
Koszyce	63	0	63	21	0	0
Mucharz	63	11	52	0	2	3
Radziemice	63	3	60	9	0	3
Szczucin	63	3	60	0	0	3
Kozłów	62	5	57	0	0	4
Ochotnica Dolna	62	5	57	4	0	0
Bystra Sidzina	61	2	59	1	0	1
Czorsztyń	61	5	56	0	0	0
Jodłownik	61	1	60	3	0	3
Krościenko nad Dunajcem	61	2	59	3	0	0

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Lipinki	61	20	41	0	0	5
Łapsze Niżne	61	1	60	20	4	4
Niedźwiedź	61	1	60	5	2	3
Bolesław (pow. dąbrowski)	60	0	60	0	0	4
Borzęcin	60	5	55	0	0	0
Bukowno	60	14	46	1	3	3
Drwinia	60	0	60	0	0	0
Gnojnik	60	6	54	12	5	3
Gręboszów	60	0	60	4	0	3
Gródek nad Dunajcem	60	0	60	0	0	3
Grybów (miasto)	60	1	59	0	0	0
Iwanowice	60	9	51	0	0	0
Kamienica	60	0	60	27	0	3
Kościelisko	60	12	48	10	2	3
Książ Wielki	60	0	60	0	0	3
Laskowa	60	1	59	0	0	3
Lipnica Wielka	60	2	58	0	1	1
Łabowa	60	2	58	0	2	3
Łapanów	60	4	56	0	0	3
Mędrzechów	60	0	60	0	0	3
Nawojowa	60	10	50	0	1	3
Nowe Brzesko	60	10	50	0	0	0
Olesno	60	0	60	0	0	0
Pątecznica	60	3	57	0	0	3
Polanka Wielka	60	1	59	0	0	3
Raciechowice	60	2	58	0	0	0
Raławice	60	0	60	0	0	0
Radłów	60	2	58	0	0	3
Ropa	60	0	60	13	0	3

Nazwa gminy	Liczba wszystkich przeprowadzonych kontroli	Liczba kontroli interwencyjnych	Liczba kontroli planowych	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej	Liczba wykrytych wykroczeń w zakresie spalania odpadów	Liczba pobranych próbek popiołu
Rzepiennik Strzyżewski	60	16	44	3	0	3
Sękowa	60	3	57	30	1	3
Słaboszów	60	0	60	0	0	3
Słopnice	60	0	60	0	0	3
Spytkowice (pow. wadowicki)	60	21	39	1	1	3
Sułoszowa	60	8	52	0	0	3
Szaflary	60	8	52	1	1	3
Szczurowa	60	0	60	0	0	1
Wietrzychowice	60	3	57	0	0	0
Zembrzyce	60	10	50	5	5	3
Żegocina	60	2	58	1	1	3
Klucze	43	23	20	0	0	0
Grybów (gmina)	42	4	38	0	0	0
Dąbrowa Tarnowska	20	6	14	0	0	0
Wojnicz	11	4	7	0	0	0
Oświęcim (gmina)	3	3	0	0	0	0
Kamionka Wielka	2	2	0	0	0	0
Trzciana	1	1	0	0	0	0
Radgoszcz	0	0	0	0	0	0
Suma	24 667	4 392	20 275	1 677	852	763

Tabela 4. Zgłoszenia w aplikacji Ekointervencja w kategorii zanieczyszczenia powietrza z podziałem na gminy- (Dane obejmują okres od 01.01.2024 do 31.12.2024).

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Alwernia	34	1	0	0
Andrychów	21	19	3	19

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Babice	12	9	2	8
Biały Dunajec	11	7	3	6
Biecz	29	14	0	3
Biskupice	4	3	0	3
Bobowa	2	0	0	0
Bochnia (miasto)	22	22	3	15
Bochnia (gmina)	17	16	1	1
Bolesław	0	0	0	0
Bolesław (pow. olkuski)	16	11	2	9
Borzęcin	5	0	0	0
Brzesko	30	20	4	12
Brzeszcze	57	40	7	5
Brzeźnica	27	17	2	2
Budzów	5	5	3	2
Bukowina Tatrzańska	5	5	1	3
Bukowno	21	8	2	2
Bystra-Sidzina	3	2	0	2
Charsznica	2	2	0	1
Chełmek	44	31	6	15
Chełmiec	28	22	2	13
Chrzanów	71	56	0	0
Ciężkowice	4	2	1	1
Czarny Dunajec	5	5	0	2
Czchów	2	1	0	0
Czernichów	89	76	16	32
Czorsztyn	5	5	0	3
Dąbrowa Tarnowska	5	0	0	0
Dębno	3	3	0	3
Dobczyce	25	16	0	3

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Dobra	3	0	0	0
Drwinia	0	0	0	0
Gdów	11	11	6	7
Gnojnik	6	6	1	2
Gołcza	56	11	0	4
Gorlice (miasto)	12	7	1	6
Gorlice (gmina)	17	17	6	17
Gręboszów	0	0	0	0
Gromnik	13	10	1	8
Gródek nad Dunajcem	0	0	0	0
Grybów (miasto)	1	0	0	0
Grybów (gmina)	7	7	0	3
Igołomia-Wawrzeńczyce	118	64	24	48
Iwanowice	13	1	0	1
Iwkowa	6	4	1	3
Jabłonka	17	10	0	4
Jerzmanowice-Przebinia	11	1	0	0
Jodłownik	0	0	0	0
Jordanów (gmina)	4	4	0	0
Jordanów (miasto)	8	6	0	3
Kalwaria Zebrzydowska	149	16	0	1
Kamienica	1	0	0	0
Kamionka Wielka	1	1	0	0
Kęty	23	21	8	19
Klucze	23	18	0	2
Kłaj	18	18	0	15
Kocmyrzów-Luborzyca	35	17	0	9
Koniusza	7	7	3	7
Korzenna	3	0	0	0

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Koszyce	2	1	0	1
Kościelisko	18	17	6	9
Kozłów	2	2	1	1
Kraków	34	27	1	19
Krościenko nad Dunajcem	4	3	0	1
Krynica-Zdrój	2	2	1	1
Krzyszowice	26	24	8	15
Książ Wielki	0	0	0	0
Lanckorona	9	4	0	4
Laskowa	3	3	0	3
Libiąż	41	9	0	5
Limanowa (gmina)	5	4	0	4
Limanowa (miasto)	24	18	0	11
Lipinki	27	17	0	8
Lipnica Murowana	5	5	0	5
Lipnica Wielka	3	3	1	1
Lisia Góra	6	0	0	0
Liszki	75	13	3	1
Lubień	2	2	0	2
Łabowa	1	0	0	0
Łapanów	5	2	0	0
Łapsze Niżne	1	1	0	1
Łącko	1	1	0	1
Łososina Dolna	1	0	0	0
Łukowica	1	0	0	0
Łużna	3	3	0	2
Maków Podhalański	9	6	0	5
Mędrzechów	0	0	0	0
Michałowice	24	24	14	11

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Miechów	9	6	2	4
Mogilany	35	25	3	12
Moszczenica	3	3	0	2
Mszana Dolna (gmina)	5	5	0	4
Mszana Dolna (miasto)	4	0	0	0
Mucharz	10	6	1	6
Muszyna	1	0	0	0
Myślenice	45	44	4	36
Nawojowa	8	8	0	8
Niedźwiedz	1	1	0	1
Niepołomice	21	17	7	1
Nowe Brzesko	7	7	1	7
Nowy Sącz	57	57	2	51
Nowy Targ (miasto)	94	58	32	26
Nowy Targ (gmina)	32	22	6	14
Nowy Wiśnicz	5	5	4	1
Ochotnica Dolna	3	1	1	1
Olesno	0	0	0	0
Olkusz	83	55	2	44
Osiek	13	10	4	8
Oświęcim (miasto)	31	28	0	26
Oświęcim (gmina)	21	0	0	0
Pałecznica	3	0	0	0
Pcim	25	6	5	2
Piwniczna-Zdrój	6	5	4	3
Pleśna	2	0	0	0
Podegrodzie	4	3	1	1
Polanka Wielka	2	0	0	0
Poronin	5	5	3	5

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Proszowice	12	10	1	7
Przeciszów	2	2	0	1
Raba Wyżna	5	4	1	3
Rabka-Zdrój	44	42	9	33
Raciechowice	5	2	0	0
Raławice	1	1	0	1
Radgoszcz	0	0	0	0
Radłów	2	2	0	2
Radziemice	3	3	2	3
Ropa	1	0	0	0
Ryglice	0	0	0	0
Rytro	8	0	0	0
Rzepiennik Strzyżewski	18	16	3	16
Rzezawa	7	6	1	1
Sękowa	3	3	0	3
Siepraw	23	13	2	9
Skąpa	26	10	0	4
Skawina	59	42	5	13
Skrzyszów	8	7	1	5
Słaboszów	0	0	0	0
Słomniki	59	10	0	10
Słopnice	2	0	0	0
Spytkowice (pow. wadowicki)	19	18	1	13
Spytkowice (pow. nowotarski)	5	0	0	0
Stary Sącz	7	7	3	6
Stryszawa	5	5	1	5
Stryszów	17	15	6	6
Sucha Beskidzka	13	9	1	9
Sułkowice	49	24	2	16

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Sułoszowa	9	7	0	6
Szaflary	4	4	0	3
Szczawnica	1	1	1	0
Szczucin	3	3	2	3
Szczurowa	6	3	0	2
Szerzyny	19	17	9	16
Świątniki Górne	26	24	9	22
Tarnów (gmina)	13	13	3	7
Tarnów (miasto)	12	11	0	8
Tokarnia	2	1	0	1
Tomice	10	10	1	1
Trzciana	1	0	0	0
Trzebinia	41	22	5	14
Trzyciąż	10	10	3	2
Tuchów	26	12	0	2
Tymbark	1	1	0	1
Uście Gorlickie	1	0	0	0
Wadowice	53	35	3	9
Wieliczka	27	11	3	5
Wielka Wieś	32	11	2	4
Wieprz	18	12	0	10
Wierzchosławice	18	13	2	11
Wietrzychowice	4	4	0	4
Wiśniowa	7	7	1	7
Wojnicz	3	0	0	0
Wolbrom	2	2	0	0
Zabierzów	87	63	4	9
Zakliczyn	4	1	0	1
Zakopane	28	7	0	1

Gmina	Liczba zgłoszeń	Liczba kontroli	Liczba wykrytych naruszeń	Liczba kontroli w ciągu 24 h i w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu wolnym od pracy
Zator	95	22	1	18
Zawoja	8	4	0	1
Zembrzyce	10	5	1	3
Zielonki	59	42	4	8
Żabno	12	6	0	3
Żegocina	3	1	0	0
Suma	3 094	1 879	319	1 046

Podsumowanie realizacji Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego zostało opracowane na podstawie sprawozdań sporządzonych przez wszystkie gminy i powiaty z realizacji w/w Programu w 2024 roku, danych o jakości powietrza przekazanych przez GIOŚ w Krakowie, ze strony www.powietrze.malopolska.pl oraz danych dostępnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Sprawozdanie zostało przygotowane jako element działania D.1. „*Monitoring efektów wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego*” w ramach projektu „*Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze*”, LIFE-IP MALOPOLSKA, LIFE14 IPE/PL/021 współfinansowanego z programu LIFE Unii Europejskiej. Podsumowanie przedstawia wyłącznie poglądy autorów, a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za żadne ewentualne wykorzystanie zawartych w nim informacji.